

L'ESCALA

25^e

ANIVERSARI APLEC DE LA SARDANA

V DEDICAT A L'ESCALENC ABSENT

VILA
MURGA

Diumenge, 4 de juny del 2000

3
EMA
la)
PL

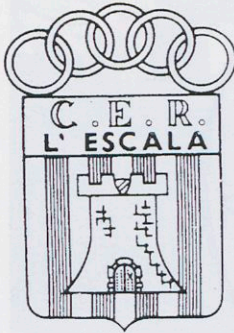
CLUB NÀUTIC L'ESCALA

17130 L'ESCALA (Port) - Girona
Telèfon: 972 77 00 16 - Fax 972 77 01 58
Apart. correus, 130

 ESCALACENTER SL
serveis Immobiliaris

Passeig del Mar, 4
17130 L'ESCALA (Girona)

Tel. 972 77 02 89 - 972 77 06 66
Fax 972 77 32 97

Salutació

Enguany fa un quart de segle que una nova població s'afegia a les que cada any tenien el goig de celebrar el seu aplec de sardanes. Aquesta vila era la nostra: l'Escala. A les pàgines del primer llibret editat per a anunciar l'esdeveniment, enmig de les paraules adreçades a tots aquells a qui les volia fer arribar el convit, podíem llegir: "...encara que només fos per tradició feia molt de temps que mereixia tenir-lo... fins que l'esforç i l'entusiasme dels components de la Secció Sardanista del C.E.R. aconseguien convertir-ho en una agradable realitat".

I segons consta en la salutació del llibret de l'any passat: "En falta un per a les noces de plata".

Doncs bé, ja hi som. És el 25è llibret dedicat a l'Aplec de la Sardana, és el 25è. convit a tan assenyalada diada i és la 25ena salutació i benvinguda a tot el poble de l'Escala i a tots els amics de la nostra dansa.

Que per molts anys tinguem la sort de poder retrobar-nos-hi.

La Junta

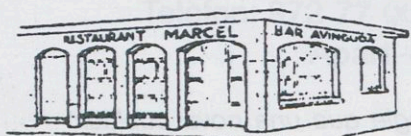
L'ANTIQUÀRI

PIZZERIA PIZZERIA PIZZERIA

**JULI
PERRUQUER
L'ESCALA**

La Torre, 41, 1r
Tel. 972 77 01 18

**Restaurant MARCEL
Bar AVINGUDA**

Avda. Girona, 60 - Tel. 972 77 07 23
17130 L'ESCALA (Girona)

OPTICA L'ESCALA

*Ulleres Graduades i de sol - Audífons
Lents de Contacte - Accessoris òptics*

C/ Maranges, 13 - Tel. 972 77 09 86
L'ESCALA

**RÀDIO - T.V.
ELECTRODOMÈSTICS**

Josep Ma. Geli

"Can Fidel"

Carrer del Port, 39
Telèfon: 972 77 00 98
L'ESCALA

SUSANNA ESTEVA
Pubilla de la Sardana 1999

TABACS
**FRANCA
PELLICER**

C/ del Port, 47
Tel. 972 77 16 23
17130 L'ESCALA

BUGADERIA - AUTOSERVEI
DOLMON

Carrer Codolar, 20
Tel. 972 77 00 15
L'ESCALA

cuina
d'especialitats
marineres

Ronda del Padró
Tel. 972 77 02 87
L'ESCALA

RESTAURANT - MARISQUERIA

Els Pescadors

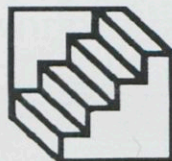
Especialitats marineres
Casaments - comunions - àpats
Davant del mar - Obert tot l'any

Tel. 972 77 07 28
Port d'en Perris, 5

*Instal·lació i manteniment
d'aigua, gas, electricitat
i calefacció*

C/ La Torre, 77
Tel. 972 77 06 49 - Fax 972 77 34 52
17130 L'ESCALA (Girona)

Estudi i Servei, s.c.

ASSESSORIA EMPRESARIAL

C/ Puig, 3
Telèfon: 972 77 21 77 - 17130 L'ESCALA

Convit

La sardana és la dansa més bella de totes les danses que es fan i es desfan. Resulta molt fàcil i agradable encetar la presentació del programa-butlletí que teniu a les mans amb una frase tan bonica i coneguda com aquesta, com també ho és fullejar cada una de les pàgines i veure el conjunt de fotografies i textos recollits amb la intenció de donar la rellevància que es mereix la celebració del 25è Aplec de la Sardana de l'Escala, dedicat a la V Diada de l'Escalenc Absent.

La memòria dels pobles és un bé essencial que cal conservar, i una publicació sempre és una font inestimable de transmissió de coneixements a les generacions futures, que es podran reconèixer en els fets i les gents del passat, que sabran valorar els trets d'identitat que les uneixen a una comunitat i a una cultura.

Si el mot aplec es refereix a un munt de persones o coses aplegades, no l'hem de decebre, i molt menys en una celebració tan assenyada com són els 25 anys. Perquè la sardana és la dansa més bella...

JOSEP M. GUINART I SOLÀ
Alcalde

VICENS

Assessoria Empresarial, Fiscal i Comptable

**Agència d'Assegurances de:
Núm. Registre: 1170688**

C/ Santa Màxima, 8 - Apartat de Correus, 33 - Tel. 972 77 04 24 - Fax 972 77 41 48
E-mail: vicens@vicensipons.com - 17130 L'ESCALA (Girona)

CINC GENERACIONS
AL SERVEI DEL
CLIENT

Agència d'Assegurances
Ad'a
COL·LEGIAT

PEIX DE LA COSTA

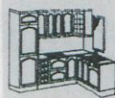
Pintor Joan Massanet, 82
17130 L'ESCALA (Girona)
Tel./Fax (particular)
972 77 02 49

**Materials per a
la Construcció
Sanitaris
Decoració
Mobles de Cuina**

C/ Lleida, 10
Poble Sec
Tel. 972 77 04 14 - Fax 972 77 06 87
17130 L'ESCALA (Girona)

Comercial
sanimat sl

Grup **GAMMA**

REFERÈNCIA DEL I APLEC DE LA SARDANA, 1976

La comissió organitzadora estava composta per:

Josep Bosch i Ros

Francesc Colomé i Samsó

Carles Pous i Puig

Quimet Hostench i Doñabeitia

Quimet Ballesta i Alay

Francesc Batalla i Ros

Adolf Costals i Alemany

Jaume Pagès i Rustey

Lluís Vilabrú i Ballester

Montserrat Sureda i Vilabrú

Josep Vilabrú i Ballester

Import del lloguer de les cobles	133.300 ptes.
Factura dels restaurants	11.768 ptes.
Cost de la instal·lació de megafonia, amb altaveus distribuïts per tota la població	7.750 ptes.

Un dels primers aplecs

Mobles
SANCHO

Av. Closa d'en Llop, 1
(davant betzinera)
Tel. 972 77 04 85
L'ESCALA

SASTRERIA

Vilabru

C/ Port, 30
Tel. 972 77 02 21

DES DE 1892

17130 L'ESCALA

BOTIGA

LACOSTE

C/ Port, 23
Tel. 972 77 49 46

Pizzeria L'Escala

Plaça de correus s/n - Tel. 972 77 26 02 - L'ESCALA

SOTAVENT

PIZZERIA - GRILL - RESTAURANT

Camí Ample, 13 baixos
Telèfon: 972 77 30 53
17130 L'ESCALA (Girona)

REFERÈNCIA DE LA I DIADA DEDICADA A L'ESCALENC ABSENT. APLEC DE 1980

La comissió organitzadora:

Quim Simon i Brugués (*)

Frederic Ballester i Guillot (*)

Pere Coll i Muixach

Pere Solés i Andreu

Lluís Vilabrú i Ballester

Rafel Bruguera i Batalla

Eusebi Juli i Guixeras

Enric Pou i Clota

Josep Sastre i Llach

1a Diada de l'Escalenc Absent. 1980

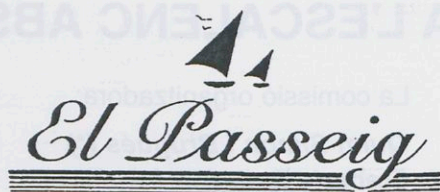
El Sr. Pere Bruguera i Pellicer agraint en nom dels convidats, escalencs absents, l'atenció rebuda de la vila natal. A la seva dreta, l'alcalde Joan Pasqual i Gich. A la seva esquerra, el regidor Rafel Bruguera i Batalla.

A les tres edicions següents, representaren l'Escalenc Absent Neus Ximinis i Suñé, Francesc Sala i Balaguer i Àngel Cabruja i Casanovas.

SERRALLERIA SUES, S.L.

*Reixes, portes basculants
de ballesta i enrotllables*

Avda. Girona, 54
Telèfon: 972 77 04 67

BAR - CAFETERIA

Passeig Marítim, 19
Telèfon 972 77 48 94
L'ESCALA

GARATGE SALA

Avda. Girona, 31
Tel i Fax 972 77 09 43
17130 L'ESCALA

CARNISSERIA CASAS

Plaça Víctor Català, 6
Tel 972 77 00 93
L'ESCALA

perruqueria

Maria

C/ Mig, 7
Telèfon: 972 77 00 67
17130 L'ESCALA

foto-video
REYNÉS

Plaça Escoles, 3
Tel. 972 77 14 66 - L'ESCALA
Avda. Montgó, 7 i 9
Tel. 972 77 41 65 - RIELLS

BIS, EN COMPLIMENT DE PROMETENÇA

*A tots aquells a qui els atzars de la vida han esqueixat
de la vella soca del nostre poble.*

“L’ESCALENC ABSENT”

Escalenc que al lluny partires
com l’ocell deixa el seu niu;
emigrant que fa anys deixares
una Llar que avui reviu.

Avui a casa tu retornes
cor alegre i confiat,
ple de goig pels qui retrobes...
condol pels qui no has trobat!

Els teus pares vells moriren,
tot i amb els fills pensant;
que l’amor dels pares és la família
i més si un fill és emigrant.

Per raó de Llei de vida.
tothom i tot va canviant;
oblidem penes passades
i mirem tots sempre avant.

Esborrem tots junts la pensa
d’un difícil temps passat;
que mai no és fàcil la florida
en un arbre transplantat.

Benvingut, doncs, a nostra Vila
gresol d’escalenca tradició;
aprofitem l’avinentesa...
RENOVEM ELS VOTS DE GERMANOR!

J. VICENS I MENSION

L’ Escala, novembre 1984

Bis, maig 2000

Restaurant - Pizzeria

VOLANTÍ

GELATERIA - CAFETERIA - CREPERIA

*Terrassa sobre el mar
Menús especials per a grups
i reunions*

Ronda de l'Olla - Tel. i fax 972 77 07 28
17130 L'ESCALA (Alt Empordà) Girona

Can Quintana

des de 1948

SÍLVIA QUINTANA

C/ Germans Masferrer, 21
17130 L'ESCALA
Tel. 972 77 42 41

*Novetats - teixits
articles per a la llar*

Casa Puig Ciralt

Pintor Massanet, 6-8
Enric Serra, 4
Telèfon: 972 77 45 92

RENAULT

GARATGE FUMADÓ

Closa d'en Llop, s/n
Tel. 972 77 23 01 - Fax 972 77 42 27
17130 L'ESCALA (Girona)

**REPARACIONS
COPES I TROFEUS ESPORTIUS**

Carrer Pintor Joan Massanet, 26
Telèfon: 972 77 05 48
17130 L'ESCALA

AUTO ESCOLA MARINA

Estem al vostre servei:
Martí Moreno - Emili Serra

Avda. Ave Maria, s/n
Telèfon: 972 77 06 78
17130 L'ESCALA

PUBILLES DE LA SARDANA

1976	Mercè Costals i Torrent
1977	Caterina González i Fajol
1978	Núria Palau i Subirà
1979	Maria Teresa Flaqué i Callol
1980	Maria Mercè Pagès i Guri
1981	Lídia Solés i Poch
1982	Anna Brunsó i Magret
1983	Maria Carme Pibernat i Ballesta
1984	Laura Forné i Guerra
1985	Dolors Pijoan i Llistosella
1986	Mercè Brunsó i Magret
1987	Maria Escat i Tomàs
1988	Ester Ballesta i Esteva
1989	Maria Rosa Pagès i Vilabré
1990	Meritxell Folch i Geronés
1991	Sandra Colomeda i Pous
1992	Marta Folch i Geronés
1993	Mireia Quintana i Solé
1994	Sílvia Casas i Hijós
1995	Marta Vayreda i Almirall
1996	Maite Casamort i Llos
1997	Cristina Esteva i Afonso
1998	Victòria Piqué i Rodríguez
1999	Susanna Esteva i Afonso

Les primeres pubilles de la sardana a partir del 1976, amb membres de l'Agrupació Sardanista 'Avi Xaxu'. Any 1985.

HOSTAL ☆☆ BAR•RESTAURANT

BAR RESTAURANT
LA VINYA

|| **SERVEI DE TAXI**

HABITACIONS BANY COMPLET INDIVIDUAL
AIRE CONDICIONAT - T.V. VIA SATÈL·LIT

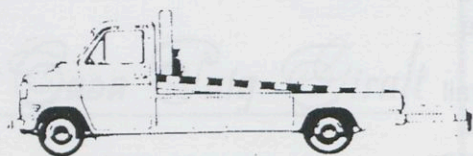
Obert tot l'any

Av. Girona, 10

Tels. 972 77 03 46 - 972 77 12 37

L'ESCALA (Girona)

GRUES L'ESCALA S.L.

SERVEI PERMANENT 24 H

Xavier Pérez
Assistència en carretera

Carrer Ter Vell, 36 (Urb. Camp del Pilans) Tel. 972 77 18 15

Tel. 972 77 23 51 - 17130 **L'ESCALA** (Girona)

Camp dels Pilans
Camí de les Corts
Tel. 972 77 47 27
Fax 972 77 47 25
17130 L'ESCALA

SARDANES A L'ESCALA

*“Cap a la part del Pirineu
vora els serrats i a ran de mar,
s'obre una plana riallera:
és l'Empordà”.*
(L'Empordà, Joan Maragall)

Possiblement de totes les arts sigui la música la que té un component més profund i ampli de registre, la que abraça més lliurement la sensibilitat interior i parla més directament al cor i als sentiments de les persones. La mateixa poesia i la prosa èpica varen néixer unides al cantar popular. Amb el temps aquests mons es separaren i diversificaren. Restà la poesia com quintaessència d'imatges i ressò de les vivències. La prosa agafà gran volada èpica i valor de símbol. Després la narració seria circumstanciada plena de matisos imaginatius en la interpretació del comportament humà.

La música perseverà en l'enfortiment del so, el valor del fraseig, la perfectibilitat o dissonància de l'harmonia i desenvolupà un impuls interior ple de nervi i pulsí. Les maneres foren variades, d'un registre ric i substanciós, tants com els diferents tarannàs dels pobles i les persones. Beethoven, Bach, Vivaldi, Wagner, Bruckner són alguns casos d'excelsitud reconeguda, demostrativa d'aquesta variació i complexitat.

Però, sempre restà un fons popular, instintiu, simple, directe, d'alenada recòndita i espontània. Aquestes cantarelles i musiquetes populars agafaran amb el temps un to representatiu i aviat la gent i els pobles s'hi identificaran. Fou un fet general. En aquest fet, payoutats en el temps, coincideixen tots els pobles i països, siguin nòrdics o mediterranis, orientals o occidentals, “civilitzats” o “indígenes”. Només diferien en les formes i en la sonsònia. El fons tenia sempre el sentiment del poble i mostra les petites facècies que componen la tragicomèdia humana. Aquesta música ens parla, així, del poble, del caliu de viure, del goig de l'existència i de la tristesa fugissera del pas del temps, de l'espendor de l'amor i de la primavera, de la vitalitat del rejoc diari i de la decrepitud final. En definitiva, ens presenta ritmat l'arc tensat de la vida personal i col·lectiva que forma un poble.

Per nosaltres, aquest fons i aquesta música són les sardanes. Tots portem dintre, en un racó ben estimat, el regust de la terra, la cremor del sol, l'alegria de la primavera, el record dels bons temps i l'esforç de sobreviure en la dificultat. Alegria, tristesa, conhort i desconhort, amistat, amor, enyorança, melangia... Aquest és el món de la sardana.

Els forasters hi poden trobar dissonància, ritme mecànic, excés de metall, forma sincopada, llenguatge monòton i cançoner... I, segurament, no deixen de tenir raó.

Però, les sardanes, tot i aquest frec pautat i previsible, tenen, per nosaltres, una significació superior. Ens parlen directament al cor i a l'esperit i mostren el nostre sentir. A més, en tenim de tots els tipus. Sardanes simples, bellugadores, actives, de vitalitat exultant i fervorosa. Són el goig ansiejat de molts balladors. Dins la seva energia permeten trencar les normes i buidar la uniformitat. El punteig es viu i nerviós i els cossos mostren la seva tibantor més exquisida dins la mobilitat general de les rotllanes.

En canvi, altres sardanes estan banyades de sonsònia, amb un petit estremiment de tristesa i fons pensarós de cadència melangiosa. Els cossos entren en lassitud. Els rostres mostren esponjament anímic i un calfred d'enyorança envaeix el nostre ser.

En altres ocasions, la música s'esfilagarsa amb un rejoc parsimoniós de meandres. El ritme es fa llarg. El sentiment es carrega de pensament. Tot té un aire encalmat, pausat, ple de matisos. Guanya la reflexió emotiva, el vigor de la composició. La rotllana perd nervi. Guanya l'abstracció. La gent bada i escolta.

Com veieu, res més lluny de la uniformitat i, en la variació, el vostre cos i esperit passen, insensiblement, harmònicament, del bellugueig físic impulsiu de les primeres a l'esponjament i recolliment interior de les segones o a la delicada energia de composició melòdica de les darreres.

Però, no oblidem mai l'altre component important de les sardanes, el que dóna l'ambient. Aquest ve format per la conjunció, sempre aleatòria, de l'adequació del lloc, la qualitat i finor de la cobla, el grau d'entusiasme de la gent, les

Sardanes al Camp dels Pilans

circumstàncies del moment, el to popular, el tarannà emotiu i el nivell d'emba-daliment general.

En el nostre cas, l'Escala sempre ha estat una població de gran fervor sar-danístic, d'arrel popular molt participativa. La Platja, el passeig de Lluís Albert, la plaça de Víctor Català, Sant Martí d'Empúries, Cinc Claus, el Camp dels Pilans... tots són llocs ben coneguts dels nostres sardanistes. Cada un d'a-quests llocs té el seu enigma, el seu ser i el seu sabor.

La Platja sempre recull el fulgor més popular. El golf és proper, de respir immediat. Les ruïnes d'Empúries formen un somni en el temps. El Cargol repo-sa en blancor. Més lluny, Roses, el Pení, el contraforts dels Pirineus i la coro-nació moltes vegades nevada del Canigó. La cobla desgrana el sons que enva-eixen la mar.

Al Passeig, a la tarda, la garbinada us porta el regust de l'aigua de mar il'alegria oberta i viva dels colors. Cel i mar formen un quadre d'una gran presència i mobilitat. Passen les embarcacions i deixen la mar solcada.

La plaça de Víctor Català, a redós, ens porta el record de les tramuntana-des, del rebuf del vent i l'exaltació tonificadora de l'aire fred, sec i tallant. En l'en-furismada és el refugi final.

Sant Martí d'Empúries és ja el record de la tardor, de l'esvaïment dels verds, d'un món de rovells i grisos. És l'avís de l'última exhalació del bon temps, abans de l'arribada de l'hivern. L'estiuet de Sant Martí.

Cinc Claus té encara un fons rural, plaent, de plana en repòs, de respir ten-dre i harmoniós. L'ermita de Santa Reparada marca la simplicitat elegant de línies i dóna un racó quiet, equilibrat, embaumat dins l'aire dels corrals de les cases.

El Camp dels Pilans, a recer de la muntanya Rodona i del Molí, amb el seu rec tranquil i pensarós, i les torres rodones dels masos, crea un espai ampli i acollidor, ple de gespa tendra i humida. La festa és popular i animada. Els coets són també una tradició.

Per Santa Caterina, amb Torroella de Montgrí, Ullà i Belcaire compartim la diada a l'ermita, tot plegat tan ben retratat per Víctor Català a *Solitud*.

Aquest és el món i l'ambient de les nostres sardanes. El seu caliu i sen-timent formen part de nosaltres mateixos i són la manifestació més clara i popular d'una forma d'entendre el món oberta a l'esperança i a la participa-ció general, al respir del temps i a una concepció de la vida amable, tolerant, lliure, igualitària, justa i apassionada, d'agermanament de la nostra vila. Tots són trets ben escalencs. Una grata ocasió, així, per celebrar, amb gran goig i plaer, el XXV aniversari de l'Aplec de l'Escala i la diada emotiva de l'Escalenc Absent.

JOAN BARCELÓ I COLL

DROGUERIA - PERFUMERIA

L'Estenedor

Avda. Ave Maria, 6
Telèfon: 972 77 30 78
17130 L'ESCALA

BUGADERIA

PAQUITA S.L.

RENTAT EN SEC

C/ Germans Masferrer, 13
Tel 972 77 06 70
L'ESCALA

Carme

PERFUMERIA, DROGUERIA I NETEJA

Avda. Montgó, 14 - Tel. 972 77 60 87
L'ESCALA 17130

BOSCH A.P.I.

Miquel Bosch i Gardella

C/ Enric Serra, 2 - Tel. 972 77 00 02
C/ Palau, 4 - Tel. 972 77 15 05
Fax 972 77 06 16
17130 L'ESCALA

C/ Joan Massanet, 21
C/ Enric Serra, 24
Tel i Fax 972 77 19 58
17130 L'ESCALA

Bar del Barri
Rosa Lau

C/ del Puig, 137
L'ESCALA
Tel. 972 77 35 78

ESCALENCS ABSENTS

Escalencs que no viviu a l'Escala, benvinguts a la cinquena festa que el nostre poble us dedica. L'Escala, vila que us ha vist néixer, us dóna la més cordial benvinguda i us convida a la gran "Diada de l'Escalenc Absent", aquest any, una vegada més, amb ocasió de l'Aplec de la Sardana.

Tots hi esteu convidats, sense límits de temps ni de distància. Uns, fa molts anys, vau anar a un altre indret perquè el nivell de vida de l'Escala us era advers, heu fundat la vostra nova llar en un poble veí i la curta distància que us separa del poble nadiu és tan insignificant que us permet de poder-lo visitar sovint. Malgrat tot, no hi ha diferències entre vosaltres. Tots sou escalencs de fora i tots sereu ben rebuts a la festa. Veniu, doncs, a gaudir d'uns moments d'alegria i germanor i que tant de bo es puguin perpetuar en els propers quinquennis.

Penseu que el vostre poble us estima i recorda i, per damunt de tot, desitja que us en torneu al lloc de residència habitual amb el cor eixamplat de satisfacció i amb el grat record d'una diada festiva plena d'animació, amistat i benaurança. A les vostres mans està que aquesta visita a l'Escala, en una data tan memorable, no sigui un somni sinó una realitat.

PILAR PELLICER, DE GISPERT

L'Escala, a 29 de març de 2000

Un sopar de germanor ofert a l'Escalenc Absent al pati del col·legi Empúries.

Bar Restaurant
EL PÒSIT DELS PESCADORS

Port La Clota - Tel. 972 77 02 83
L'ESCALA

Arboles Frutales
Forestales y de Adorno

Vivers Moner

Fax 972 56 02 61
Tel. 972 56 00 33 - 17483 BÀSCARA
Tel. 972 77 13 26 - 17130 L'ESCALA

PERRUQUERIA UNISEX - ESTÈTICA

Carles

Especialitats en tractaments capilars
Caiguda - Caspa - Grassa

NETEGES CUTIS - DEPIL·LACIÓ
MASSATGE CORPORAL

C/ Enric Serra, 30 - Tel. 972 77 16 55
17130 L'ESCALA

**ANXOVES - SARDINES
CONGELACIÓ - BOQUERÓ**

Closa d'en llop, 40
17130 L'ESCALA (Alt Empordà)
E-mail: soles@grn.es-http://www.grn.es/soles
Apartat de Correus 210
Tel. 972 77 03 57 - Fax 972 77 41 71
CATALUNYA- EUROPA

**Hotel Can Miquel
Restaurant Montgó Park**

Platja de Montgó
Tel. 972 77 14 52 - 972 77 10 02
17130 L'ESCALA Girona - Costa Brava

LA VILA DELS MEUS AMORS

Des d'aquestes llunyes terres,
traspasant planes i rius,
saltant per damunt les serres.
lliscant per boscos ombrius,
vers la vila marinera,
malgrat els llargs anys passats,
ma pensa se'n va lleugera
amb son feix de records grats;
una pensa, que en son bagatge
porta també uns brins d'enyor,
que són el testimoniatge
de l'afecte i gran amor
per la vila lluminosa,
bressol dels meus primers anys
i que guardava amorosa
infantils delers i afanyos,
per la vila enyorançada
que entre riures i cançons
fou la gaia urna daurada
de les meves il·lusions.

Vila als peus de roca dura;
vila al cor tendre d'infant;
ton record en mi perdura
fort i viu en tot instant.
Cada carrer té una història
i cada indret conegut
fa reviure en ma memòria
algun fet de joventut.
Fet d'alguna fonda pena,
d'una angoixa o algún fatic
que et pren de la mà i que et mena
vers el nom d'algun amic.
Fet de festes i de danses
que en son va i ve esbojarrat
feien néixer esperances
en mon cor assedegat.
Fet d'encís i meravella
quan, en l'ombra de la nit,
parlaves a una donzella
de la joia del teu pit,
i floria una amoreta
que es marcía l'endemà.

Vila forta, alegre, neta,
calma i dolça, al franc parlar:
que et besa la tramuntana,
que et despentina el garbí
i que et fa guarda galana
l'oreig, el vespre i matí:
que et festegen les gavines
volant amb ritme suau,
i et perfumen les marines
salabroros del mar tan blau,
que escoltes enriolada
els xiulets folls del mestral
o el cant humit de l'onada
quan s'ajaça en el sorral.

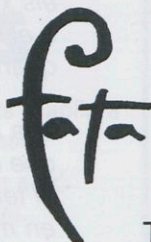
Vila als records d'infantesa
que dintre meu he guardat;
el teu nom és flama encesa
en mon viure accidentat.
Vila al record d'aquells dies
d'estusiasmes juvençans
que els anhels i les follies
abastàvem amb les mans.
Vila que et mostres tothora
—igual que els vells llops maris—
brusca i aspra, part de fora,
bona, ingènua, part de dins.
En mon camí per vida
tu has estat sempre el meu nord,
senyalant-me l'escollida
ruta que mena a bon port.
I al terme de mon viatge
vila aimada, clar comprenc
que el que m'ha donat coratge
és d'ésser bon escalenc.

JOANET BALLESTA "CALAFAT"

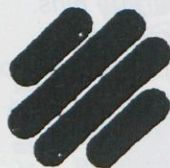

**fata morgana discoteca
sant pere pescador**

CAMPING / CARAVANING

Ap. de correus, 23
17130 L'ESCALA (Girona)
Tels. 34-72 52 00 11 - 52 04 00
fax 34-72 55 00 46

BANCA CATALANA

C/ DEL PORT, 19

LA HISTÒRIA DEL 1976 A L'ESCALA

La proposta de col·laborar, altra volta, en el llibre-programa de l'Aplec de la Sardana que se celebrarà, a la nostra vila, el proper 4 de juny del 2000, si Déu vol, em fou feta, a peu dret, en un carrer del centre de Figueres. Em vaig creuar a la vorera amb en Joaquim Armengol. Amb el seu somriure vergonrós, i com si temés dir-m'ho, em recordà que l'Aplec de l'Escala s'acostava i que el llibre no tenia espera. Jo vaig captar el missatge i li vaig dir que comptés amb mi que alguna cosa faria. La seva bonhomia fa impossible dir-li que no.

Durant la curta conversa que mantinguérem, es pronuncià, inevitablement, aquella frase feta que diu que "el temps passa que vola". "Sí, sí –em digué–, ja hem arribat als vint-i-cinc anys del primer Aplec de la Sardana a l'Escala. Sembla ahir i ja ens trobem a les vigílies de celebrar les seves noces d'argent".

Ja a casa, vaig reviure, en el meu modest arxiu casolà, els records d'aquell ja llunyà 6 de juny del 1976. El fet es presentava lluminós i solemne. Una nova població, l'Escala, s'afegia a la nombrosa família de les poblacions titulars de la gran festa sardanista, com és l'aplec anual. La cursa arrencava, però, amb temença, amb molta prudència, ja que l'Escala no gaudeix de massa bona fama de ser perseverant en els seus costums, tradicions i empreses que va endegant. Però els mals auguris, alguna vegada havien de fallar. I així veiem

*Un dels primers homenatges a la Vellesa.
L'any 1976, quan es celebrà el 1r Aplec de la
Sardana, els homenatges a la Vellesa cele-
braven llurs noces d'argent.*

que, amb els seus alts i baixos, amb més moral uns anys, i amb menys uns altres, la tasca sardanista, empresa fa 25 anys, continua.

Recordo la meua modesta implicació en la difusió de l'Aplec, a través de la meua col·laboració en el diari barceloní, ara desaparegut, "El Correo Catalán", escampant als quatre vents la proximitat de la gran festa sardanista, invitant els seus lectors a participar-hi en massa. Igualment, ho feia en altres publicacions de la comarca.

La diada anava acompanyada de l'aparició del primer llibre de l'Aplec, el qual en el decurs dels seus 25 anys de vida, ha estat sempre fidel a la festa..

Tot repassant el primer d'aquests llibres, observem que el tret de sortida el donaren la Principal del Llobregat, la Baix Empordà i la Ciutat de Girona. Feia goig de veure les tres orquestres, totes a punt per desenvolupar llur tasca musical. Amb la ballada de les 42 sardanes, distribuïdes entre matí, tarda i nit, la gent més gran es recordava de les nombroses sardanes que es ballaven els dies de Festa Major de l'Escala, quan aquesta es trobava a la cresta de la seva fama.

Una altra dada que destacava el programa era la designació de la primera pubilla de la sardana en la persona de la senyoreta Mercè Costals i Torrent. Sens dubte, la celebració de l'aplec fou un esdeveniment important que tingué lloc a l'Escala l'any 1976. Però, a més d'aquest fet, n'hi hagueren uns altres en el nostre poble, els quals, entenem, que també són dignes de ser recordats. Aquests esdeveniments locals, conseqüentment, també celebren enguany, igual que l'Aplec de la Sardana, el 25è aniversari. Per aquest motiu, en citarem els principals:

*3 de gener.— Dins les festes nadalenques, té lloc a l'església parroquial de Sant Pere de l'Escala el ja habitual Concert de Nadal, a càrrec de l'Orquestra de Cambra de Girona i la Coral Empòrium. Aquest Concert actualment ja no es ve celebrant.

*9, 10 i 11 de gener.— En el Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova, estatge social del C.E.R., el seu elenc oferia la representació teatral de "*Qüestió de nassos*".

*14 de gener.— L'Ajuntament aprova provisionalment el Pla Parcial del "Mas Reding", presentat per "Promocions Bisbalenques SA".

Aquest mateix dia, el Consistori també acorda construir més nínxols en el nou cementiri, atès que, tot i el poc temps que es porta des de la seva inauguració, ja en manquen. En aquests dies, es vénen realitzant, a voluntat pròpia d'algunes famílies, el trasllat de les restes mortals de familiars, del cementiri vell al nou. Les opinions sobre aquests trasllats són diverses, no sempre favorables a l'Ajuntament, promogudes aquestes per un grup de l'Escala que no és partidari de la desaparició del cementiri vell.

*19 de gener.— Són aprovats i visats pel Govern Civil de Girona els estatuts de la recent creada "Associació de Pares d'Alumnes del Col·legi Públic Empúries". Per aquestes dates, també resta constituïda "l'Associació de Veïns de l'Escala". Amb els canvis polítics als quals s'ha donat inici, per bé que molt lentament, la formació d'associacions va rebent un gran impuls.

L'Ajuntament concedeix la gerència de l'Oficina local d'Informació i Turisme a Miquel Casadevall i Pi. Dita oficina, de moment, s'instal·larà en els baixos de l'edifici de les escoles. Fins ara, i de manera incompreensible, dita oficina estava ubicada en un despatx particular de venda de finques.

La recollida d'escombraries, anacrònica fins a la data, pren un tomb considerable en acceptar l'Ajuntament la proposta del Sr. Blas Moreno d'ocuparse'n, a través de la seva flota de camions. A canvi, rebrà de l'Ajuntament la quantitat anual de 2.500.000 pessetes.

*29 de gener.– "L'Associació de Pares d'Alumnes del Col·legi Públic Empúries" presenta un escrit a l'Ajuntament, en el qual es demana la creació d'una escola de pàrvuls, en el propi edifici del Col·legi, i a càrrec de personal preparat a tal efecte.

*1 de febrer.– Els canvis polítics que tenen lloc en aquests temps, arran de la recent mort del general Franco, comporten que els ajuntaments s'hi vagin adaptant, a l'espera de la celebració d'eleccions municipals lliures, les quals no se sap quan seran. De moment, això suposà que el 15 de gener anterior s'hagués votat l'elecció d'un nou alcalde, càrrec que recaigué en la persona del que n'era fins a la data, el Sr. Valeri Ballester, en no haver-hi cap més altre candidat. Avui, 1 de febrer, en pren possessió. La resta de components de l'Ajuntament és el mateix que abans del darrer 20 de novembre, data de la mort d'en Franco, o sigui, un Ajuntament el qual, d'ara en endavant, i quan convindrà i segons de què es tracti, se l'anomenarà, en to despectiu, franquista, igual que els anteriors. La seva composició era la següent: Valeri Ballester, Alcalde;

*Aplec de la Sardana, l'any 1983, dedicat al III Centenari de la Parròquia.
A la foto es pot observar, encara en peu, la casa de Can Llardent.*

Josep Pujol, Pere Solés, Simeó Català, Josep Callol, Francesc Puig, Martí Pagès, Josep Ma. Abulí, Vicenç Bosch i Santiago de Juan, regidors.

*13 de febrer.– L'Ajuntament aprova provisionalment el projecte d'urbanització de l'avinguda de Montgó i també el de la ronda del Pedró. En aquests mateix Ple, l'Ajuntament dóna el seu vist-i-plau i col·labora amb el disseny del monument en homenatge als homes del mar que la Confraria de Pescadors de la vila projecta aixecar a l'esplanada de la Punta.

*22 de febrer.– En el Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova té lloc un selecte concert, amb motiu de l'Aniversari del C.E.R., que comptà amb l'actuació de "l'Orquestra Simfònica Estela", de Barcelona, sota la direcció del mestre Lluís Albert. També hi prengué part, la Coral Empòrium, dirigida per la Sra. Roser Sureda.

*9 de març.– L'Ajuntament acorda adquirir, pel preu de 8.424 pts. i uns drets d'aprofitament d'aigua, un terreny situat al "Mas Duané" de l'Escala, propietat del Sr. Rafel Sabadí i Foix, amb la finalitat d'obrir-hi un pou per obtenir una nova captació d'aigua potable.

*3 d'abril.– A l'Auditori del Museu de l'Empordà de Figueres, té lloc una vetllada commemorativa del desè aniversari de la mort de l'escriptora escalenca Caterina Albert. La participació escalenca vingué donada per l'actuació de la Coral Empòrium, agrupació que està passant per un dels seus millors moments.

*6 d'abril.– L'Ajuntament aprova el seu pressupost ordinari per a aquest any 1976, per l'import de 30.000.000 de pessetes. Vint-i-cinc anys després, aquest pressupost no té res a veure amb l'actual. Aquest mateix dia s'aprovà el pressupost especial d'urbanisme, que pujava 29.000.000 de pessetes. Ja em direu què es podria fer avui amb aquesta quantitat.

*10, 11 i 12 d'abril.– En el Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova es representa l'obra d'Alejandro Casona "**Els arbres moren drets**", a càrrec del grup de teatre del CER, sota la direcció de Josep Maria Cortada.

*22 d'abril.– L'Ajuntament volia embellir la plaça "Víctor Català", a base d'enllosar-la amb mosaic de la firma Escofet. Sorprenentment es rep, a les oficines municipals, un escrit de veïns i comerciants de la plaça que s'oposaven en rodó a aquestes millores, entenent que aquestes obeeixen a una maniobra municipal que té per objectiu la definitiva desaparició del mercat de la plaça "Víctor Català". Un dia després, els comerciants i veïns de la plaça, que es presentaren a la Casa de la Vila, quedaven convençuts que això no seria així. El temps ha donat la raó a l'Ajuntament.

*2 de maig.– La Coral Empòrium actua en el concert antològic de música empordanesa a la ciutat de Figueres, dins el programa de les Fires i Festes de Santa Creu.

*7 de maig.– El grup de teatre del C.E.R. es desplaça a Figueres, on representa, sota la direcció de Josep Maria Cortada, la comèdia "**Els arbres moren drets**". No feia molt que l'havien escenificada a l'Escala.

*12 de maig.– L'Ajuntament acorda col·laborar amb 75.000 pessetes en les obres de restauració que aquests dies es vénen realitzant en el temple parroquial.

*3 de juny.– L'Ajuntament rep un comunicat del Patrimoni Històric Artístic, en el qual s'informa que l'edifici de "l'Alfolí de la Sal" no acredita tenir massa interès històric.

*16 de juny.– La Coral Empòrium es trasllada a Barcelona per actuar, juntament amb la Cobla "La Principal del Llobregat", en el Concert de sardanes, música per a cobla i cançons vuitcentistes empordaneses, a la sala d'actes del Col·legi del Nen Jesús "Peques".

*16 de juliol.– La història dels aplecs de la sardana neix a mig camí de la vida dels homenatges a la vellesa, ja que avui es celebra, amb motiu de la Festivitat de la Verge del Carme, el XXV Homenatge a la Vellesa. Són homenatjats 44 dones i 23 homes.

*13 d'agost.– En plena canícula estiuenca es celebra en els jardins del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova un selecte Concert de sardanes, a la memòria del gran solista de tenora, l'escalenc Albert Martí, amb la interpretació de la Cobla "Els Montgrins" i la col·laboració de la Coral Empòrium.

*27 de setembre.– L'Ajuntament acorda la instrucció del corresponent expedient per poder utilitzar oficialment el nom de la nostra vila en català, o sigui "L'Escala" en lloc "La Escala", com fins ara es venia fent. D'aquesta manera, l'Ajuntament s'avançava a la "Comissió de Veïns", la qual, dies després, feia aquesta mateixa proposta al Consistori.

La desapareguda "Coral Empòrium", en un dels millors moments de la seva dilatada història. Aquí la veiem, formada per veus mixtes, experiència que no donà massa bon resultat.

*16 i 17 d'octubre.— D'entre els actes que aquests dies tenen lloc a l'Escala per celebrar el desè aniversari de la fundació del Centre Esportiu i Recreatiu L'Escala, no podien faltar les representacions teatrals. Aquests dos dies, el grup teatral del C.E.R. presenta els monòlegs de "Víctor Català" "**Verbagàlia**" i "**La infanticida**", i la farsa, en un acte, "**L'Aniversari**", d'Anton P. Txekhov.

*14 de novembre.— Tot i que avui no és Sant Martí, es celebra la Festa Major de Sant Martí d'Empúries, organitzada pels veïns del poble i el C.E.R. En el programa no constava que es celebrés missa en honor del patró. La interpretació de les sardanes i del ball de nit varen córrer a càrrec de la cobla "Ciutat de Girona" i el Conjunt "Genions".

*25 de novembre.— Atesa la gran necessitat que té la població de solucionar el greu problema de l'evacuació de les aigües residuals produïdes en el seu municipi, l'Ajuntament estudia amb gran interès i urgència la construcció d'un emissari submarí per l'evacuació de dites aigües brutes.

* 21 de desembre.— L'Ajuntament autoritza al veí de Sant Just Desvern, Sr. Andrés Lozano Torres, la instal·lació d'una plaça de toros portàtil, sempre que el seu emplaçament no suposi cap problema.

Aquests són, a grans trets, alguns dels fets que durant el 1976 acompanyaren el que fou per l'Escala l'esdeveniment de l'any, la celebració del seu primer "Aplec de la Sardana", aplec que, enguany, es revesteix amb ses millors gales, en celebrar el seu 25è aniversari. PER MOLTS ANYS!

RICARD GUANTER

LA SARDANA I ELS POETES

La sardana, tal com la coneixem avui, és una dansa relativament recent. Però, en forma rudimentària, era una realitat des de temps molt i molt llunyans.

En les primeres albadades d'existència, les comunitats humanes muntaven reunions amb danses i sorolls per celebrar esdeveniments o facècies destacades; la festa demana participació i quasi tota la tribu hi prenia part, formant rotllanes, donant-se les mans.

En pintures rupestres d'uns 3.000 anys s'hi veuen siluetes en posició de ballar, com en la cova del Civil, del barranc de Valltorta, amb un grup de dansaires guerrers, o en les de l'abric de Cogul, on hi ha figures femenines dansant entorn del sàtir; així mateix, en decoració de ceràmica i relleus, per exemple, el vas ibèric de Lliria (s. II) troballa del Dr. Lluís Pericot, en el qual uns personatges masculins i femenins es donen les mans en actitud de dansar.

Les col·lectivitats, els pobles, les viles, segueixen organitzant festes per commemorar esdeveniments religiosos, civils o culturals:

I la sardana hi escau molt bé perquè és dansa i és música, mesura, ritme i participació.

Deixem que erudits historiadors investiguin d'on prové la sardana i per què aquest nom; avui, ací, sols volem escriure de poesia.

Ja en els Jocs Florals de Barcelona del 1875, Frederic Soler, Pitarrà, presentà

La sardana

Lluny de la vila,
prop de la platja
sota la tenda
de l'enramada,
fadrins i noies
canten i ballen,
riuuen i xisclen
criden i parlen
oïnt la música
de la sardana

Joaquim Folch i Torres veu notable el moviment dels dansaires:

És el gest dels que marquen les passes
i aixequen els braços
com ales que enlairen el cos gravitant,
és el peu el que dóna, amb la mida,
la lleu embranzida
que l'alça un instant,...

I Jesús C. Petit vol fer ressaltar que

“No és pas del cos tan sols;
és de l'esperit,
que mira amunt,
somriu, estima i balla.

Per això, Josep Ma López Picó conclou:

“Dansa de tothom
dansa alliberada,
mai no has refusat
la joia de ningú”.

A la inspiració de Joan Maragall devem la tan coneguda composició
“La sardana”, que copiem sols una estrofa:

No és la dansa lasciva, la innoble,
els uns parells, d'altres desaparellant;
és la dansa sencera d'un poble
que estima i avança donant-se les mans.
La garlanda suaument se deslliga
desfent-se, s'eixampla, esvaint-se al voltant;
cada mà, tot deixant a l'amiga,
li sembla prometre que ja hi tornaran.

No voldríem pas fer-nos pesats amb més exemples, dels moltíssims que
hem espigat; sols, per acabar, repetim el Missatge al món sardanista, de Joan
Miró, el 1969:

...que el perfum d'aquesta rosa vermella
que és la sardana,
oberta en ple cel blau,
ens doni a tots, arreu del món,
una sang ben catalana...”

Que l'APLEC d'enguany ens sadolli d'alegria i de felicitat.

F. SALA BALAGUER

EN RECORD D'EN QUIM BALLESTA

Com a sardanista i com a escalenc, em sento molt joiós que el nostre Aplec hagi arribat a la XXV edició.

Considerant de tota lògica expressar el més pregon agraïment a totes aquelles persones –moltes d'elles amb veritable apassionament i abnegada devoció– que, d'una manera o altra, han contribuït a aconseguir una fita tan important, serveixin aquestes primeres ratlles per manifestar el particular reconeixement envers una tasca tan elogiada, alhora que per fer-los avinent la més cordial i sincera felicitació.

He de confessar que, coneixedor del caràcter i de l'habitual forma de procedir dels vilatans, generalment molt eufòrics i participatius a l'inici d'una activitat però poc constants a l'hora de mantenir-la, l'any 1976, en el seu inici, tenia els meus dubtes respecte a la consecució de tan preuada persistència. Celebro haver-me equivocat i, malgrat lamentar que, més d'un any ha mancat una ferma dedicació i un imprescindible esperit d'organització, i que solament s'ha mantingut gairebé per inèrcia –per dissort, aquest any no n'és pas una excepció–, desitjo ferventment que tingui una perllongada continuïtat.

Com a seguidor i participant d'aquest Aplec nostre, en totes i cadascuna de les edicions, podria detallar, fil per randa, nombroses anècdotes i vivències.

Permeteu-me, però, que en la col·laboració del llibret d'enguany, doni preferència a dedicar un emocionat comentari en record d'un preat company, el qual, fa uns mesos es convertí malauradament en un "escalenc absent" irrecuperable.

De fet, tampoc no és que m'allunyi excessivament del tema, ja que en Joaquim, en qualitat de president del Centre Esportiu i Recreatiu, entitat que l'ha organitzat des del seu inici, va contribuir durant quatre anys a mantenir la bona marxa de l'Aplec, al mateix temps que a afavorir-ne la perseverança.

En Joaquim, un escalenc de soca-rel, de la nissaga dels "Calafat", era el segon dels quatre fills de la parella formada per en Josep Maria Ballesta i Flaqué i la Pepita Ros i Juncà. Nat el mes de setembre de 1957, en la data del decés li mancaven pocs dies per complir els 42 anys. Maridat amb la Paquita Saballs i Calderó –la cerimònia d'enllaç tingué lloc a l'església parroquial de Bellcaire d'Empordà, el 16 de maig del 1983–, el matrimoni gaudia d'una situació benestant, tothora envoltada d'afecte i harmonia, afavorida per l'escalf i la tendra companyia de dues filles, l'Anna i la Laura, de 14 i 12 anys, respectivament.

Més aviat primet, cabell completament blanc i amb una apreciable coixesa, deguda a una poliomièlitis patida de petit, tenia un caràcter obert, inquiet i emprenedor. Tothora evidenciava una especial predilecció envers la família i una ferma dedicació i estima a tot allò que ell considerava beneficiós per a la seva vila nadiua. Així, el vèiem constantment immers en les més variades activitats lúdiques, la participació a les quals contribuïa a guanyar-li demostracions d'un merescut efecte i d'una admiració, al mateix temps que n'assolia una innegable popularitat.

Eren quarts de nou del matí del darrer 10 de setembre quan circulava per la població la trista nova: "En Quim és mort!". Per bé que sabedor del seu delicat estat de salut i de les dificultats per superar satisfactòriament la seriosa malaltia que patia, l'anunci del fatal desenllaç, més precipitat del que mai no m'hauria imaginat, va deixar-me esmaperdut.

Ja m'ha passat altres vegades, quan s'ha tractat d'una persona entranyable, si bé en aquesta ocasió, la capacitat de reacció va retardar-se considerablement. Fins a cert punt, és comprensible. Malgrat la diferència d'edat i no compartir plenament totes les formes de pensar, feia molts anys que manteníem una afectuosa amistat i una estreta relació.

Ara bé, si de bon principi vaig quedar absolutament desconcertat, a mida que anaven passant els dies, m'afloraven de la retentiva diversos esdeveniments i afables situacions viscudes intensament. M'agradaria saber plasmar en aquest escrit un resum d'alguns dels agradables records. Ho intentaré, tot i no observar amb gaire rigor un ordre cronològic. De tota manera, al mateix temps que deixar-ne una constància, la principal intenció és que serveixi com a dedicatòria i homenatge pòstum a tan excel·lent company.

La representació del F.C. l'Escala en la "III Nit de l'Esportt", 21-12-90. Lluís Parramont, Miquel Bosch, QUIM BALLESTA, Berto Nicolau, Josep Vilabré, Quico Caparrós (esportista senior més destacat), Carles Irurita (esportista nominat) i Carles Moya.

Es pot dir que ens coneixíem de sempre. Jo l'havia observat quan ell era jugador dels equips inferiors de futbol i de tennis de taula, esports que havia practicat en la mesura que la seva condició física li permetia. També havíem coincidit en diferents actes socio-culturalment, dels que regularment es vénen organitzant a la nostra vila.

Als setze anys, va deixar els estudis per dedicar-se a exercir professionalment com a empleat de banca. El dia 8 d'abril de 1974, entrava en la nòmina de l'oficina local de l'entitat que llavors portava el nom de Banco Comercial Transatlàntico. Hi va romandre fins al 30 de setembre de 1990, que va ser quan, en acceptar una millor oferta, passava a formar part de la plantilla de Caixa de Sabadell, en la sucursal situada en el carrer del Port, només dues portes més amunt del que havia estat el seu anterior lloc de treball.

Quan va entrar a treballar al Banc, jo ja hi portava prop de cinc anys. Durant els setze i escaig de pertànyer, tots dos, a la mateixa empresa, fruïrem d'infinitat d'estones i circumstàncies complaents. Cal tenir present que en aquell període de temps esdevingueren el seu enllaç matrimonial i els dels meus dos fills, com també el naixement de les seves filles i de tres de les meves nétes.

Quan ell i la Paquita festejaven, ja havíem fet més d'una sortida que, una vegada casats, prodigàrem. D'entre els esbargiments en què anàvem plegats, em limitaré a esmentar els sopars dels dilluns de Carnaval i l'excursió del 22 de març del 81, en la qual vàrem assistir a la representació de "la Passió" d'Olesa

1-6-92: Després de la recepció oficial a càrrec de les autoritats locals, els judaors de l'equip de tennis de taula del cer, que el dia anterior havien aconseguit a Almeria el campionat de la Primera Divisió Estatal i el brillant ascens a la Divisió d'honor, Pere Riembau, Josep Nanel Maillo, David González i Michael Adobo, acompanyats de Feliz Guanter, delegat de la secció, QUIM BALLESTA, president del Club.

i, a la tarda, a presenciar el partit de futbol que enfrontava el Barça amb el Saragossa, de jornada de lliga, casualment tres dies abans de l'alliberament del jugador Quini per part dels segrestadors. Tampoc no em puc oblidar d'aquell disabte 20 de febrer del 88, just l'endemà que la Paquita i en Quim estrenessin un cotxe, quan va tocar-nos, juntament amb altres dos companys de feina, la loteria nacional d'aquell cap de setmana, en la primera ocasió que la rifa afavoria, amb un premi important, l'administració escalenca. Era, precisament, la data en què tenia lloc, a l'envelat ubicat en "els estenedors", el primer "Play Back de Veterans", a partir del qual, la Paquita i jo iniciàvem el període de presentar conjuntament els actes encàrrec que vàrem portar a terme per espai de vuit anys.

Ja he fet esment de les inquietuds que sentia en Quim en tot i per tot el concernent a la nostra vila. Va demostrar-ho a bastament, tot destinant-hi moltes hores de lleure i formant part de diverses entitats i comissions. D'aquesta manera, amb el seu habitual entusiasme i un encert en la gestió acreditat, de l'any 75 al 81 es responsabilitzava de la coordinació del futbol base escalenc. Va deixar la comesa per formar part de la directiva del F.C. l'Escala, on va restar per espai de deu anys. Coincidia amb l'època que el nostre primer equip va brindar unes actuacions molt reexides, etapa qualificada com a "Anys de bon futbol", títol que encapçala el comentari del llibre *Història del futbol a l'Escala*. Efectivament, després que el club hagués perdut la categoria en la temporada 80-81, en la següent es recuperava, en aconseguir el títol de tercera regional. Dues temporades més tard, la 83-84, s'aconseguia l'ascens a primera regional, categoria en la qual es mantindria una trajectòria de regularitat, amb unes classificacions certament satisfactòries. Fins i tot, en alguna ocasió, es va estar a un sol punt de guanyar-se el dret a jugar a la preferent. Com a dades significatives, anoto que durant aquell espai de temps va ser quan, entre d'altres coses, es formava el segon equip i quan tingueren lloc les jornades i reunions i accions polèmiques, motivades per la proposta de traslladar el terreny de joc al Camp dels Pilans. Posteriorment, malgrat no ser component de la junta, en tot moment va sentir-se lligat al Club com un dels socis més incondicionals, oferint-li seva eficient i valuosa experiència, sempre que li era requerida.

Un dels punts de l'ordre del dia de l'assemblea de socis del C.E.R., del 21-2-92, era el de la renovació de la Junta. En Joaquim va formar part de la candidatura proposada i en fou elegit president. Es mantingué en el càrrec fins al 9-2-96, que fou quan, transcorreguts els quatre anys que preveu la normativa dels estatuts de l'entitat, no es presentava a reelecció, en considerar-ho incompatible amb el càrrec de regidor, al qual havia accedit en les eleccions municipals del 1995. Mentre en fou president, el Centre Esportiu i Recreatiu va mantenir el seu prestigi, sense decaure les activitats habituals, a més de recuperar-ne d'altres i afegir-n'hi de noves. Es facilitava el local per a les desfilades, "play-back" i teatre. Continuuaven la venda de castanyes, les sessions de quina, les edicions del llibre de l'Aplec i del de la Festa Major, les exposicions de flors, els concursos de dibuix infantil, les sardanes d'hivern i els balls de Cap d'Any. Es

milloraven les celebracions de l'elecció anual de la Pubilla, s'instaurava una data fixa per a la celebració de l'Aplec de Cinc Claus, es recuperaven els concerts d'estiu en els jardins del local social, etc., etc.

Quant als Aplecs de la Sardana, la XVII edició, amb la participació de les cobles Cadaqués, Marina i Foment, es va dedicar al compositor Enric Vilà i Armengol; el XVIII, amb les mateixes cobles, la dedicatòria era per a la veïna població de l'Armentera; el XIX, ofert als socis del C.E.R., fou amenitzat per les cobles Empòrium, Costa Brava i Foment, mentre el XX coincidí amb la "IV diada de l'Escalenc Absent". Per a tots ells fou l'homenatge, amb un sol canvi en les cobles respecte l'any anterior: la Ciutat de Girona en el lloc de la Costa Brava.

Pel que fa al tennis de taula, l'activitat genuïna del C.E.R., es continuava aconseguint èxits importants fins a aconseguir la màxima categoria estatal. S'assolia aquesta important fita els dies 30 i 31 de maig del 92 quan, en la fase final d'ascens a la Divisió d'Honor, disputada a Almeria, l'equip quedava campió sense perdre amb cap dels sis adversaris. Val a dir que en Quim hi volgué ser present, acompanyant i donant suport incondicional a l'equip en uns moments tan decisius per al tennis de taula escalenc. Mentrestant, a la nostra vila tenia lloc la celebració de l'Aplec, de manera que la consecució del títol i ascens de categoria va poder-se anunciar en el decurs de la sessió de tarda. També va tenir molta transcendència l'emotiu acte del mes de desembre d'aquell mateix any 92, organitzat per commemorar que el CER complia els 25 anys com a club federat de tennis de taula.

Durant els quatre anys que va formar part del Consistori, evidencià novament l'afecte i estima que sentia envers la població. A més de seguir una trajectòria de bona relació i solidaritat, s'anava enfortint dins el seu partit, de tal manera que, en els darrers comicis, de no haver-se trobat en un estat de salut precari, de ben segur que actualment continuaria assumint la responsabilitat i ocupant un ben guanyat lloc entre els edils escalencs.

És evident que quan doni per acabat aquest recordatori, m'adonaré que he oblidat detallar moltes situacions viscudes solidàriament. Les col·laboracions en les quals vàrem coincidir foren nombroses i d'allò més variades. Les havíem comentat amb joia en infinitat d'ocasions. Potser una de les que més havíem evocat, per diverses raons, eren les facècies esdevingudes l'abril del 78, en les representacions de l'obra *La torre sobre el galliner*, que va ser la meva darrera intervenció com a actor i en la qual en Quim ens va fer d'apuntador.

La cordialitat i la confiança que ens unia arribava al punt que, sense prèvia consulta, es comprometia a proposar-me per participar en determinades activitats. Val a dir que, si bé alguna ocasió potser hi vaig intervenir a contracor, en la majoria era per agrair-li-ho, atès que possiblement hauria estat complicat accedir-hi sense la seva proposta. Com exemple, al·ludiré a l'assistència a la totalitat de les celebracions de la Festa de l'esport. Al principi, vaig ocupar una plaça a la taula del futbol. Més tard, a la del tennis de taula. I, posteriorment, quan ell formava part de la Junta del Patronat Municipal, va tenir cura de situar-me en un lloc apropiat.

Una de les eleccions de la Pubilla de l'Escala. En aquesta ocasió, el 27-3-93, comiat de Margarida Hostench i Martínez, com a Pubilla de l'Escala i de les Comarques gironines 1992 i proclamació de Marta Tomàs i Arnau com a Pubilla escalenca 1993, amb assistència de la Pubilla de Catalunya, Pubilles representant les comarques tarragonines, lleidetanès, barcelonines, gironines i de manera especial alt empordaneses que omplien completament l'escenari de l'estatge social del CER i en presència de Rafel Tamarit, Miquel Mateu i Bassó, secretari i president respectivament del Foment de les Tradicions Catalanes, QUIM BALLESTA, president de l'entitat organitzadora i Rafel Bruguera, alcalde de la vila.

Pel que fa a comissions d'homenatges i concessions de medalles d'honor, també hi coincidirem. En el del Sr. Antoni Vila, en Quim era component de l'organització, mentre que en el d'en Lluís Albert, en fou secretari d'expedient. Seria injust deixar de mencionar la seva valuosa comesa en el que es va dedicar a la meua persona, tant per la seva intervenció, tot formant part de la comissió organitzadora, com en els actes del dia de l'homenatge.

Va advertir els primers símptomes d'indisposició quan estàvem capficats a recollir dades i fotografies mentre preparàvem l'edició del Llibre del futbol escalenc. Les visites als metges i les diverses proves a les quals fou sotmès no el feren desistir de la tasca i va continuar cooperant fins a la data de la presentació oficial.

Les multitudinàries manifestacions de condolença i l'extraordinària assistència de companys i amics a l'acte del sepeli, si bé testimoniaren un sentiment generalitzat per tan irreparable pèrdua, em permeto considerar que persones com en Joaquim mereixen quelcom més que unes paraules de condol als familiars o acompanyar les despulles fins al fossar. Sóc de l'opinió que caldria prendre les providències oportunes a fi de perpetuar la seva memòria.

JOSEP VILABRÚ I BALLESTER

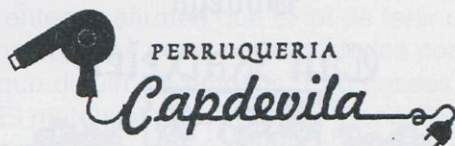
Tendals
'Escala

¡Protecció solar i Decoració de la llar

*Tendals - Automatismes - Tapisseria
Garantia de qualitat - Servei postvenda*

*Interiorisme Cortines, Persianes...
Distribuïdor oficial GRADULUX® Decoració*

Tel./Fax 972 77 22 19 - Jordi Estrems
C/ del Mar, 10 - 17130 L'ESCALA

PERRUQUERIA

Capdevila

C/ Gràcia, 3 - Tel. 972 77 19 54
17130 L'ESCALA (Girona)

GARAGE UNIVERSAL

JUAN LAGARES

Ctra. Viladamat - Palafrugell
Tel. 972 77 11 74 - Apartat, 53
17130 L'ESCALA

Santa Màxima, 29
Tel. 972 77 04 78

L'ESCALA

Avgda. Riells, 46
Telèfon: 972 77 02 47
L'ESCALA

FOTOS

LABORATORI

GILDO

REVELAT EN 1 HORA

- Reportatges casament
- Venda material fotogràfic
- Fotocòpies color i B/N

Distribuïdor oficial

C/ del Mar, 17
17130 L'ESCALA
Tel. Fax 972 77 03 79

Telefonica
MoviStar

Bodega
Can Ratxelet

Ctra. Viladamat-Palafrugell, km. 4,5
Tel. 972 77 45 00 - 17130 L'ESCALA

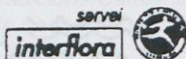
FINQUES "XAXU" S.L.

Lloguer, compra, venda, serveis
assegurances generals

C/ Ave Maria, 10 - Tel. 972 77 15 40
Apartat correus 255 - Fax 972 77 35 23
17130 L'ESCALA (Girona - Costa Brava)
e-mail: fincasxaxu@brz.es

CENTRE DE JARDINERIA

HORTIFLORA
JARDINERIA - FLORISTERIA

Avgda. Riells, 20
Tel i fax 972 77 12 71
17130 L'ESCALA

Snack - Bar - Cafeteria

TREVI

Xamfrà: Sant Pere - Avi Xaxu
Tel. 972 77 16 01
L'ESCALA

XARCUTERIA

ROCA
FUNDADA L'ANY 1825

*Embotits artesanals
cria, matança i elaboració pròpia*

Avda. Girona, 59, Local 1
Tel. 972 77 39 21

**NOVETATS
TUTI**

*Merceria, Llenceria
Perfumeria*

C/ del Port, 41
L'ESCALA

PASSEJANT VORA MAR

Eren els últims compassos de “Girona aimada”, d'en Vicenç Bou, una de les sardanes que a tu més t'agradaven. Els entesos afirmen que el fet de tenir una tonada fàcil, fa que sigui considerada una sardana per a pàrvuls, de les considerades menors. Però a tu t'és igual el que diguin els entesos. T'ho passes bé escoltant-la, i molt. I això és el que val. El mateix et passa amb la “Bona Festa” de l'avi Xaxu o amb “El saltiró de la cardina” del mateix Bou. Saps que són aquestes melodies fàcils i agradables a l'oïda, les que han incentivat i mantingut el teu interès per la sardana durant tots aquests anys.

La cinta ha acabat. Ho guardes tot i decideixes anar a donar un tomb. És mitja tarda i fa un dia primaveral, gairebé fet exprés per passejar. Tires pel camí Ample, cap als Riells, per anar a trobar el passeig Marítim. Quan hi arribes, somrius imperceptiblement. La mar és plana, blava i acollidora. Fa de bon mirar i flairar. Com que has entrat al passeig pel sud, enfiles cap al poble, així la vista se't distreu amb la mar i la imatge llunyana del cap de Creus. En aquests moments, t'omple una dolça sensació de benestar.

Mentres camines, a poc a poc, mirant la mar, el teu cap se'n torna cap a la nostra dansa. Estàs orgullós de la teva col·lecció, que consta de 836 sardanes. Les tens ben comptades. La majoria estan enregistrades en cassette. D'altres, ho són en cintes de vídeo, a partir de la sèrie que hi ha dedicat TV3. Les primeres, en canvi, les has obtingut, principalment, del programa que havia fet en Josep Vilabrú fa uns anys, a Ràdio l'Escala. Avui, més que a reproduir et dediques a escoltar.

De sobte, sense cap motiu, t'atures un moment i gires la vista cap a la banda de terra, però no hi veus els edificis d'apartaments, ni l'hotel. El teu cervell ha fugit enrera i allà, ara, hi veus vinyes. Les vinyes que hi havia més enllà de l'estenedor, i per tot arreu, fa... quants anys? La vostra, deu fer-ne uns trenta que va deixar de ser-hi. Però com la vostra totes han anat desapareixent.

Recordes aquells temps en què la vinya i el raïm formaven part de la teva vida. Hi dedicaves moltes hores i t'hi ajudava l'oncle Joan.

Evoques també els dies en què premsava el raïm que havíeu recollit, davant per davant de casa teva.. Llavors es

podia ocupar durant unes hores el carrer, ningú no es queixava. Els cotxes eren escassos. Les vegades que t'havies enfilat dalt de la premsa amb els peus descalços i els pantalons arremangats, trepitjant els raïms, per així fer-ne via! Sempre llogaves la premsa del Gall i cada any obtenies unes vint semals de vi de mitjana.

Tornes a reprendre el camí i a girar els ulls cap a mar. T'adones que a poques passes d'allà, d'aquí a unes setmanes, hi tindrà lloc el 25è aplec de sardanes de l'Escala. No te n'has perdut cap, d'aplec. I mira que són anys! Hi tens una gran afició, però no ets dels balladors. Fa molt temps que ho vas deixar. Des que la Maria no és el teu costat, t'ha faltat coratge per posar-te en qual-sevol rotllana. Només la teva filla t'hi ha animat alguna vegada.

De jove, no te'n perdies ni una. Va ser en una ballada on us vau conèixer amb la Maria. Era de l'Escala com tu i acostumàveu a seguir totes les trobades sardanístiques de la comarca, sobretot aquelles en què actuava la Principal de l'Escala. Hi teníeu molts bona amics en la cobla.

Des de fa uns anys, però, no ets més que un simple oient. Creus que tens una gran sort de viure en un poble on la nostra dansa és força estimada. Llàstima que la gran voluntat d'uns quants bons aficionats, no tingui un seguiment més ampli! No hi ha dubte que el nombre de balladors actuals a la nostra vila és molt baix. Són pocs, massa pocs, i això et preocupa.

Alguna cosa passa. La sardana, avui, percep que té un desprestigi com mai havia tingut. Ho veus en els joves que són els que ho haurien de continuar. Ho veus en els teus fills i en els teus néts. Ells consideren la sardana una cosa antiga i carrinclona. I no saps què i qui ha provocat aquest descrèdit de la nostra dansa. Et veus incapaç de precisar si són els joves els que s'han allunyat de la sardana, o és la sardana la que s'ha girat d'esquena als joves. T'agradaria saber si algú busca respostes. Intueixes, però, que regna una actitud de cofoisme.

Potser no hi té res a veure, però encara recordes aquella vegada que, fa anys, vas anar a una ballada que es feia a la plaça de la Catedral de Barcelona. Vas haver de marxar de vergonya. Vergonya pel comportament dels sardanistes –no hi havia més que cinc rotllanes– que rebutjaven a tots els espontanis que volien afegir-s'hi. Ballaven molt fi, això sí. Però vas pensar que era imperdonable el mal que feien a la sardana.

Ets gairebé al final del passeig i camines amb el cap cot. Gires cap a l'esquerra, cap al port d'en Perris. T'has posat de mal humor. Intentes defugir les inquietants perspectives que els teus pensaments albiren per a la sardana, que són perfectament extensibles als altres signes identificatius del nostre poble. Et sents abatut.

Per sort, arribes a la Platja. l'escenari de tantes i tantes ballades. Per tu, aquell reducte té quelcom de màgic. Allà el so de la sardana hi perviurà sempre. Allà sempre hi haurà un flabiol o una tenora per escoltar. De mica en mica, el cor se t'eixample i s'ablaneix. T'acull la sensació, llavors que no tot està perdut. Dónes una última ullada a la mar i enfiles el carrer Major cap a casa.

PERE JUHÉ I ORIOL

JULI GARRETA I LES NOTES DE LA SEVA SARDANA “JUNY”

Poques dates abans que Pep Ventura, el pare de la sardana moderna, volés al més enllà, naixia Juli Garreta. I ho feia, el dia 12 de març de l'any 1875, a Sant Feliu de Guíxols, prop de la Mediterrània, quan els fills d'aquesta formosa ciutat baixempordanesa de la Costa Brava, els ganxons, no havien arribat a somiar que, amb el temps, Sant Feliu esdevindria, a l'estiu, una importantíssima estació turística internacional.

Els primers aires que respirà Garreta, per tant, foren els mateixos que modelaren un bon grapat de personatges il·lustres —escriptors, músics i pintors—, com Caterina Albert i Paradís “Víctor Català”, Agustí Calvet “Gaziel”, Salvador Dalí (nascut a Figueres, però estretament vinculat des de ben petit amb Cadaqués), Josep Pla, etc.

La infantesa de Juli Garreta transcorregué pels vells carrers guixolencs, pel passeig del Mar —aquest passeig sempre tan bonic i distingit, qualificat de

“senyorial”—, pel port i per les platges de Sant Feliu, llocs aquests últims on es donaven cita uns homes valents, decidits i soferts que seguien l'ofici de sant Pere, acompanyats de les seves dones i filles, les quals cosien i adobaven, amb santa paciència, les xarxes d'anar a pescar.

Ben aviat, Garreta se sentí atret per la música, tot i que hagué d'aprendre a fer de rellotger. La seva vocació era irresistible. I guiat pel seu pare, músic més o menys professional, estudià amb veritable entusiasme, tot component, essent molt jove, diverses obres: simfonies per a pastorals, concerts per a violoncel, etc. (peces dolces i

romàntiques, inspirades per una mar bellíssima d'evocacions poètiques, llegendàries i mitològiques), així com sardanes: "Pubilla", "Pastoral", "Matinada", "Dalt les Gavarres"... Cap a un centenar n'arribà a escriure. Però la més bonica de totes és, sens dubte, la que porta per títol "Juny", una sardana que, com molt bé algú ha afirmat, només podia ser composta per una persona bojament enamorada de la terra, el mar i el cel de Sant Feliu de Guíxols...

I si aquest any es commemora el 125è aniversari del naixement de Juli Garreta i Arboix, també aquest any es commemora el 75è aniversari del seu traspàs, la qual cosa vol dir que Garreta gaudí d'una vida molt curta, massa, ja que rebé la visita de la Parca pocs mesos després d'haver ultrapassat la cinquantena, concretament el 2 de desembre del 1925.

Tinc davant meu, per cert, un exemplar de l'històric setmanari "L'avi Muné", editat a Sant Feliu de Guíxols, corresponent al número 400, que veié la llum pública el 25 de desembre de l'esmentat any 25, diada de Nadal. Es tracta d'un número monogràfic dedicat a la mort de Juli Garreta, en què hi ha nombrosos articles signats pels més insignes escriptors i músics catalans del moment (Caterina Albert i Paradís "Víctor Català", Prudenci Bertrana, Joan Llongueras, Agustí Calvet "Gaziel", Francesc Pujol, Eduard Toldrà, Jeroni de Moragas, Rafael Benet, etc.), els quals lamenten profundament l'òbit prematur de l'extraordinari compositor ganxó i lloen d'allò més la seva extensa producció. Això sense oblidar el text d'un telegrama de Pau Casals, tramès des de Londres i publicat a la portada, que diu així: **"La notícia de la mort d'en Garreta em causa una gran emoció. He perdut un amic, un cor noble. Catalunya ha perdut un geni"**.

I a l'última pàgina d'aquest número 400 de "L'avi Muné", i ja tancant-lo, hi figura una nota, on es pot llegir el següent: **"En nom de la vídua i família de l'il·lustre traspassat; de l'Associació de Música, de Guíxols; dels amics íntims de Juli Garreta i de la Redacció de 'L'avi Muné', fem des d'aquest lloc públic regreiciament a totes les entitats i particulars que, per mitjà de lletra, telefonema o telegrama, han tramès el seu consol per la desgràcia irreparable que suposa la mort d'un guixolenc tan excel·lidor. Així mateix, i en nom de tots, donem les gràcies més expressives a tota la premsa que, amb aital trist motiu, ha tingut un record escaient i unes belles paraules per al que fou gran patrici i eminent compositor. En Juli Garreta Arboix"**.

Estic segur que la sardana "Juny" –i torno a parlar d'ella– porta a molta gent (sobretot, la d'edat ja un xic madura) un record molt especial i entranyable. I és que la sardana "Juny" fou la sintonia de l'única emissió diària en llengua catalana que, a partir del 1959 i durant alguns anys, hom pogué escoltar a la ràdio. Em refereixo al "Glossari andorrà", que el meu enyorat amic, l'il·lustre músic, escriptor i polític Josep Fontbernat, fill d'Estanyol (Bescanó), realitzà a la Ràdio de les Valls d'Andorra, emissió en la qual jo vaig tenir l'honor de col·laborar, cosa que em permeté d'arribar a molts cata-

lans d'Amèrica del Sud –tinc cartes que ho acrediten–, residents a Buenos Aires, Montevideo, Santiago de Xile, etc. Del mestre Fontbernat, per cert, ara s'acaba de localitzar, a Barcelona, la partitura d'una sardana titulada “Ja no et veuré mai més”, que compongué a finals dels anys 20 a França i que fou estrenada a la Rambla de Figueres el 1932, troballa que ha coincidit amb l'adquisició, per part de la Diputació de Girona, de l'arxiu de Josep Fontbernat, director general de Radiodifusió en temps de la Generalitat republicana, que es trobava guardat a la ciutat de Perpinyà.

Quotidianament, per tant –i al llarg d'una dilatada època–, les meravelloses notes de la sardana “Juny” constutuïren l'anunci d'un missatge de pau en català, llançant arreu del món per les potentíssimes antenes (instal·lades al Port d'Envalira) d'una emissora de ràdio del país de la Mare de Déu de Meritxell, país que sempre –i d'ençà que és membre de ple dret de l'ONU, més que mai– ha tingut com a oficial el nostre maltractat i odiat idioma...

EMILI CASADEMONT I COMAS

Sotsdirector del periòdic “Hora Nova”
i articulista del “Diari de Girona”

Juli Garreta, amb Pau Casals i el seu germà Enric, en una de les seves visites que el compositor guixolenc féu amb la cobla La Principal de La Bisbal a la finca del Mestre a Sant Salvador.

felgers

RENOVACIÓ I DECORACIÓ
D'ESTABLIMENTS
CONSULTING D'OBRES

Closa del Llop, 31 - Apartat de Correus, 24
Tel. 972 77 04 71
L'ESCALA

MOTOS BOSCH

**VENDA
REPARACIÓ
RECANVIS DE MOTOS
I BICICLETES**

C/ Ave Maria, 13
C/ Sant Pere, 67
Telèfon: 972 77 06 45
17130 L'ESCALA

JOPA

nàutica

Closa del Llop, 116
Tel 972 77 07 55 - Fax 972 77 09 04
E-17130 L'ESCALA (Girona)

PASTISSERIA · BOMBONERIA

*Es complau en oferir-vos les
seves escollides
elaboracions*

**REBOSTERIA FINA
PASTES DE TE
PASTES SALADES I
CANAPÈS
PASTISSOS GELATS
GELATS ARTESANALS
i la seva especialitat
ESCALONS**

C/ Maranges, 6
Tel. 972 77 01 80
L'ESCALA

**GESTIONS
AXA Seguros**

Port d'en Perris, 4
Apartat 198
Tel. i Fax 972 77 30 69
17130 L'ESCALA

NOVETATS MARGARIDA

**ARTICLES DE PELL - BRODATS
BATES I DAVANTALS**

Maranges, 22
Telèfon: 972 77 00 87
L'ESCALA

LA SARDANA

*Diuen que els Grecs la van aprendre
guaitant la corba de la mar
un matí rosat i tendre
que el sol ixent semblava un far.*

*Dant-se les mans vora les ones,
a prop de l'aigua transparent,
dansaven junts homes i dones
trenant el pas rítmicament.*

*Màgica veu d'aquesta terra!
quan ric o ploro et sento amb mi,
si tu ets la mel, jo sóc la gerra
que et guardarà fins a morir.*

*Has bategat dia per dia
dins de la sang, com la remor
d'una estimada companyia,
siempre fidel al meu dolor.*

*Lluny del país, quan l'enyorança
m'enterbolia el pensament
tot avivant-me l'esperança
tu no em deixaves ni un moment.*

*I ara de lluny, quan estic sola
pensant amb tot el que he perdut,
sento la teva veu que vola
i em porta un cant de joventut.*

Ma. ÀNGELS VAYREDA

**FLECA
PASTISSERIA**

Saneho

Carrer Major, 9 - Tel. 972 52 01 82
L'ARMENTERA

PEIXOS

MASAFONT

C/ Enric Serra, 1
Tel. 972 77 01 34
L'ESCALA (Girona)

T.V. L'ESCALA

Canal 24 UHF

l'informatiu EO !

Tel. i fax: 972 77 28 94
<http://brz.es>

25 ANYS D'APLEC ESCALENC DE LA SARDANA

“Fem tot el possible perquè la bona acollida dispensada al “I Aplec de la Sardana de l'Escala” es vegi acompanyada de fermesa i continuïtat, pel bé de la nostra dansa i de tota la família sardanista”.

Eren els mots de comiat que tancaven el butlletí editat per al primer aplec amb el qual la vila de l'Escala s'adheria al conjunt de localitats que amb regularitat havien anat destinant una diada anual de dedicació exclusiva a la nostra dansa nacional. De llavors ençà no han deixat de complir-se aquells bons auspicis. Han passat vint-i-cinc anys i en cada un no ha faltat l'Aplec ni el corresponent butlletí. I una vint-i-cinquena edició ja és una fita per mostrar-ne satisfacció i motiu per fer-ne públic reconeixement al Centre Esportiu i Recreatiu, l'entitat organitzadora, i als qui en foren promotors i als qui hi han anat dedicant el seu esforç amb tenacitat i altruisme. Diferentment dels molts aplecs tradicionals que un cop l'any congreguen gentades arreu de Catalunya, generalment festejats amb audició de sardanes, un aplec de la sardana té com a únic motiu i protagonista la nostra dansa representativa. La qual cosa no ha estat obstacle perquè en temps de repressió de la nostra identitat fossin ensem llocs on s'afirmava la voluntat del som i serem, i avui, encara, una de les manifestacions

2a Diada de l'Escalenc Absent. 1985.

Dos assistents vinguts expressament de terres llunyanes: Quimet Ferrer, el Rosenc, () des de l'Argentina, i Maria Solà, des d'Anglaterra.*

culturals més neta i salva de bastardia de la catalanitat. També és la mostra d'un valuós patrimoni musical que ens acredita i ens distingeix inqüestionablement. Una aportació que el poble català pot fer al que ara se'n diu una mundialització —o globalització— civilitzada de la humanitat, és a dir, amb el benentès de no prendre-la en el sentit tothora regressiu d'homogeneïtzació, ans al contrari, pel que comporta de reconeixement, respecte i potenciació de totes les cultures existents. D'ací la importància de vetllar per la continuïtat dels aplecs i perquè tinguin una difusió cada cop més àmplia.

L'Escala, a més, ha volgut que el seu Aplec fos també ocasió de retrobament amb els conterrànies que per circumstàncies diverses han hagut d'establir-se lluny de la vila nadiua. I regularment, cada cinc anys els convida en aquesta diada per tal conviure junts unes hores entranyables. Invitació que rep una resposta unànime de tots els qui enyoren l'aire de la marina que els tonificà en l'infantesa. Han procurat d'assistir-hi, per poc que hagin pogut, en persona, o bé, si és que n'han tingut impediment, han fet arribar el testimoni de la seva participació en el record. Especialment emotiva és la remembrança de la llar nadiua d'aquells que se n'han vist separats per un obligat exili, que trobem expressada de faisó eloqüent en la sentida poesia *La vila dels meus amors*, reproduïda en aquestes pàgines, que li dedicà aquell prohom escalenc, mort en terres de França, Joan Ballesta, Calafat, en la qual es reflecteix tot l'enyor, el sentiment i la nostàlgia d'un bon escalenc desarrelat forçadament del seu terror.

Tant de bo tots els catalans experimentéssim la mateixa fidelitat envers l'indret respectiu i envers la Pàtria, de què els escalencs ens donen tan elevat exemple!

JOAQUIM ARMENGOL

Quadre de Xavier Nogués. Museu d'Art Contemporani de Barcelona

APLECS DEDICATS

III	(1978)	JAUME VILÀ I COMAS
IV	(1979)	A LA GENT DEL MAR
V	(1980)	PRIMERA DIADA DE L'ESCALENC ABSENT
VI	(1981)	JOSEP VICENS I JULI "L'AVI XAXU"
VII	(1982)	POBLACIONS DE LA COSTA BRAVA
VIII	(1983)	III CENTENARI DE LA PARRÒQUIA
IX	(1984)	PERE MERCADER I ANDREU
X	(1985)	SEGONA DIADA DE L'ESCALENC ABSENT
XI	(1986)	JOAN LASSÚS I COLOMEDA
XII	(1987)	COL·LEGI PÚBLIC EMPÚRIES
XIII	(1988)	LLUÍS ALBERT I RIVAS
XIV	(1989)	CORAL EMPÒRIUM
XV	(1990)	FERRAN CATALÀ I PORTELL
XVI	(1991)	JOSEP CLOS I MARGARIDA ROCA
XVII	(1992)	ENRIC VILÀ I ARMENGOL
XVIII	(1993)	LA POBLACIÓ DE L'ARMENTERA
XIX	(1994)	SOCIS DEL CER
XX	(1995)	QUARTA DIADA DE L'ESCALENC ABSENT
XXI	(1996)	PRESIDENTS DEL CER
XXII	(1997)	JOAQUIM PALAU I FIGUERAS
XXIII	(1998)	LLUÍS COTXO I GÜELL
XXIV	(1999)	CARLES POUS I PUIG
XXV	(2000)	CINQUENA DIADA DE L'ESCALENC ABSENT

Estampa típica escalenca Sardanes a la Platja

Pensió - Hostal Mediterrà
Pere Blanch Coll

Carrer Riera, 24
Particular: Riera, 25
Tel. Espanya 972 77 00 28 inter. 34 72 77 00 28
17130 L'ESCALA (Girona - Costa Brava)

**EMPORDÀ
BIKES**

REPARACIÓ - VENDA - LLOGUER
B I C I C L E T E S

Avgda. Ave Maria, 9
Tel. 972 774 042
17130 L'ESCALA

**ELECTRICITAT
LAMPISTERIA
ELECTRODOMÈSTICS**

Jaume

RIVORA

EXPOSICIÓ I VENDES
Carrer Ave Maria, 36
Tel. 972 77 04 23
Fax 972 77 04 23
17130 L'ESCALA

**Restaurante
Mesón del
Conde**

Sant Martí d'Empúries

Sant Martí d'Empúries
L'Escala - Tel. 972 77 03 06

Dia %

**Autoservei
descompte**

Av. Girona, 39 - Tel. 972 77 18 09
17130 L'ESCALA

**BAR
LA PUNTA**

Especialitats en tapes i mariscs

JOAN HUERVA

Passeig J. M. Isem, s/n
Tel 972 77 22 01
L'ESCALA

PROGRAMA D'ACTES AMB MOTIU DEL XXV APLEC DE LA SARDANA DEDICAT A L'ESCALENC ABSENT (V edició)

Organitzat per la comissió de l'Escalenc Absent amb la col·laboració de l'Ajuntament de l'Escala.

Dies 3 i 4 de juny del 2000

Dissabte, 3 de juny

- 4 de la tarda A la planta baixa de l'Ajuntament
RECOLLIDA DE DISTINTIUS I TIQUETS
- 5 de la tarda A la plaça Víctor Català
**ACTUACIÓ DE L'ESBART
I DELS GRALLERS DE L'ESCALA
BALL DE GEGANTS DE L'ESCALA**
- 6 de la tarda A la plaça de l'Ajuntament
**SALUTACIÓ I BENVINGUDA A CÀRREC
DE LES AUTORITATS LOCALS**
- 2/4 de 8 de la tarda A la sala d'actes de l'Ajuntament
**INAUGURACIÓ DEL
V TRIUMVIRAT MEDITERRANI
EXPOSICIÓ RETROSPECTIVA DEL TRIUMVIRAT
CONFERÈNCIA: *Les relacions comercials
a l'antiguitat* a càrrec del **DR. JOAQUÍN DÍAZ I ARBULO****
- 2/4 de 9 del vespre A l'Església parroquial
MISSA D'ACCIÓ DE GRÀCIES
- 2/4 de 10 del vespre Al Col·legi Empúries
**SOPAR DE GERMANOR
ACTUACIÓ DE LA CORAL 'JARDÍ DEL PEDRÓ'**
- 2/4 de 12 de la nit Al Col·legi Empúries
BALL, a càrrec de l'Orquestra **CADAQUÉS**

Diumenge, 4 de juny

- 11 del matí **VISITA COMENTADA AL PASSEIG DELS RIELLS
VISITA COMENTADA AL JACIMENT
ARQUEOLÒGIC D'EMPÚRIES**
- 11 del matí Al cinema Catalunya
**PROJECCIÓ DE VÍDEOS DE LES FESTES
HISTÒRIQUES (de la llum, de l'aigua, de la sal i del foc)**

XXV APLEC DE LA SARDANA DE L'ESCALA

Amb l'organització a càrrec del **CENTRE ESPORTIU I RECREATIU**,
adherit a l'*Agrupació d'Aplecs Sardanistes de les Comarques Gironines*

I patrocinat pel magnífic **AJUNTAMENT, LA DIPUTACIÓ DE GIRONA**
I LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Diumenge, 4 de juny del 2000

Actuació de les cobles

FOMENT, MARIMUNT, CADAQUÉS I MARINA

amb el repertori següent:

*P*rograma

MATÍ, a les 10, al passeig de Lluís Albert

Foment	Volves de neu	Joaquim Vallespí
Marimunt	Una sardana	Josep M. Tarridas
Cadaqués	25 anys junts	Manel S. Puigferrer
Marina	Rosa bella	Josep Saderra
Foment	Els dos promesos	Pere Mercader
Marimunt	Empar	Jaume Vilà
Cadaqués	L'amic Barnet	Ramon Vilà
Marina	Dansarina	Alfons Miàs
Foment	Imma	Rosend Palmada
Marimunt	Ripoll, XXV aplec	Miquel Tudela
Cadaqués	Una de balladora	Jaume Bonaterra
Marina	L'aplec de Figueres	Florenci Mauné
Foment	25 anys repuntejant	Martirià Font
Marimunt	Les noies de la costa	Josep Vicens 'Xaxu'
Cadaqués	Colla Roca	Jordi Leon
Marina	A saltar!	Pau Marons

TARDA, a 2/4 de 5, al passeig de Lluís Albert

Foment	Amics de Mataró	Conrad Saló
Marimunt	Desitjo que us agradi	Lluís Albert
Cadaqués	Paladar de festa	Max Havart
Marina	El rei de casa	Jordi Paulí
Foment	L'aplec de Sta. Perpètua	Josep Auferil
Marimunt	Tere gentil	Ricard Viladesau
Cadaqués	Costabona	Pere Fontàs
Marina	El sereno	Josep Coll
Foment	Cant a l'Escala	Lluís Albert
Marimunt	Els pescadors de l'Escala	F. Mas Ros
Cadaqués	L'Escala	Jaume Vilà
Marina	Oda a l'Escala	Emili Juanals
Conjunt	Bells records (estrena)	Joaquim Hostench
Conjunt	Records de l'Escala	N. Sais
Foment	L'encís de l'Escala	Pere Fontàs
Marimunt	L'Escala us recorda	Josep Cullell
Cadaqués	Sóc de l'Escala	Miquel Tudela
Marina	Les delícies de l'Escala	Josep Carbó

Abans de les sardanes de conjunt, el president de l'Agrupació d'Aplecs Sardanistes de les Comarques Gironines farà lliurament d'una placa commemorativa del XXV Aplec a la vila de l'Escala.

A continuació: **ACTE D'HOMENATGE**

Comiat a la representació dels Escalencs Absents

ANXOVADA POPULAR

NIT, a les 10, a la Plaça

Foment	Blanes festiu	Josep Albertí
Foment	Festa a Castellet	Josep Làzaro
Foment	Conxita encisera	Pere Mercader
Foment	Colla Montgrí	Xavier Forcada
Foment	El cant del batre	J. Vicens 'Xaxú'
Foment	L'Aplec de l'Escala	Enric Vilà

FOTO SISTEMA

Passeig del mar, 19
Tel. 972 77 30 29 - L'ESCALA

L'AnXova Milionària

C/ Enric Serra, 9 bis
17130 L'ESCALA
ALT EMPORDÀ (Girona)
Tel. 972 77 05 52

BAR- BURGUER CARAVELLA

HOTEL RÍOMAR

Comunions
Batejos i Noces
St. Martí d'Empúries
17130 L'ESCALA
(Girona - Costa Brava)
Tel. 972 77 03 62
Fax 972 77 03 58

GIROPÈS S.L.

BÀSCULES I BALANCES

XAVIER ALONSO RISUEÑO
Gerent

Nova direcció

Polígon Empordà Internacional
C/ F, Parcel·la, 15-16
17469 VILAMALLA
Tel. 972 52 72 12 - Fax 972 52 72 11

souvenirs

Articles de regal
Ceràmiques
Quadres
de nusos mariners
Terrissa

Joan Trunas Tráfach

c/ Enric Serra, 3
17130 L'ESCALA (Girona)
Tel. 972 771 759
Tel. mob 626 937 541

RELACIÓ DE SARDANES ESTRENADES ALS APLECS DE L'ESCALA DEL 1976 AL 2000

1977	L'aplec de l'Escala	Enric Vilà Armengol
1978	L'hereu i la Gracieta	Enric Vilà Armengol
	Estimat amic	Ferrer-Vilà (<i>dedicada a Eugeni Molero</i>)
	Dos de l'Empordà	F. Mas Ros
1979	Maria Reca	Enric Vilà Armengol
	Els pescadors de l'Escala	Francesc Mas Ros
1980	Els amics de l'Escala	Manel Sanz
	Aquest mar tan blau	Joan Pons
	El carrer de la Torre	Carles Mallart
	L'Escala us recorda	Josep Cullell Sallés
1981	Llavor sembrada	Francesc Mas Ros
	Mainada escalenca	Tomàs Gil Membrado
	L'Avi Xaxu	Josep Vicens Busquets
1982	El Passeig de l'Escala	Joan Callís Guix
	A tot vent	Francesc Mas Ros
	L'aplec mariner	Antoni Mas Bou
1983	Aplec vora la mar	Lluís Albert
1984	Vila marinera	Josep Pasqual
	L'encís de l'Escala	Pere Fontàs
1985	En Gendrau de Calonge	Esteve-Tudela
	El nostre avi	Francesc Mas Ros
	Sóc de l'Escala	Miquel Tudela
1986		
1987	Vivint de records	Lluís Albert
	Trencatimons	Francesc Camps
	Germans Vilabré	Enric Vilà Armengol
1988		
1989		
1990	Per tu Quimeta	Joaquim Hostench
1991		
1992	Rosaura	Joaquim Hostench
1993	Grans amics	Joaquim Hostench
	La sardana de l'avi (re-estrena)	P. Bufill-Ll. Albert
1994	Jaume i Dolors	Emili Juanals
	De la mateixa soca	Lluís Albert
1995	Estimat Amic	Ferrer-Vilà*
1996		
1997		
1998	Oda a l'Escala	Emili Juanals
1999	Els escalencs Vilabré	Emili Juanals
2000	Bells records (evocant el primer Aplec)	Joaquim Hostench

RESTAURANT HOTEL

ESPECIALITATS MARINERES
GRAN MIRADOR AL MAR

PUB MUSICAL

Passeig Marítim, 1 - L'ESCALA
Tel. 972 77 02 45 - Fax 972 77 42 58

VINS i LICORS
ELS BARRILS

Josep Ventura Farrés

Carrer Alfolí, 8 - Tel. 972 77 01 98
17130 L'ESCALA

VINS i LICORS
PAVI

Avda. Montgó, 37
Tel. 972 77 25 27
L'ESCALA

PASTISSERIA EMPORI

Especialitat esculls de l'Escala

Maranges, 16 - Tel. 972 77 00 89

L'ESCALA (Costa Brava)

R.S.I. 205034/CAT

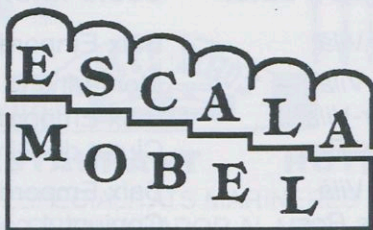
BENJAMÍ GALLEGOS

grisjeans
L'ESCALA

STA. MÀXIMA, 11 - TELF. 77 01 79

SARDANES ESTRENADES ALS APLECS

Any	Títol de l'estrena	Nom de l'autor	Cobla intèrpret
1977	L'Aplec de l'Escala	<i>Enric Vilà</i>	Baix Empordà
1978	L'Hereu i la Gracieta	<i>Enric Vilà</i>	Montgrins
	Estimat amic	<i>Ferrer-Vila</i>	Baix Empordà
	Dos de l'Empordà	<i>F. Mas Ros</i>	Ciutat de Girona
1979	Maria Reca	<i>Enric Vilà</i>	Baix Empordà
	Els pescadors de l'Escala	<i>F. Mas Ros</i>	Conjunt 4 cobles
1980	Els amics de l'Escala	<i>Manuel Sanz</i>	Marina
	Aquest mar tan blau	<i>Joan Pons</i>	Ciutat de Girona
	El carrer de la Torre	<i>Carles Mallart</i>	Principal d'Olot
	L'Escala us recorda	<i>Josep Cullel</i>	Conjunt 4 cobles
1981	Mainada escalenca	<i>Gil Membrado</i>	Ciutat de Girona
	Llavor sembrada	<i>F. Mas Ros</i>	Marina
	L'Avi Xaxu	<i>Vicens Busquets</i>	Conjunt 4 cobles
1982	El passeig de l'Escala	<i>Joan Callís</i>	Ciutat de Girona
	A tot vent	<i>F. Mas Ros</i>	Marina
	L'Aplec mariner	<i>A. Mas Bou</i>	Marina
1983	Aplec vora la mar	<i>Lluís Albert</i>	Conjunt 4 cobles
1984	Vila marinera	<i>Josep Pascual</i>	Pral. de Banyoles
	L'encís de l'Escala	<i>Pere Fontàs</i>	Selvatana
1985	En Gendrau de Calonge	<i>Esteve-Tudela</i>	Costa Brava
	El nostre avi	<i>F. Mas Ros</i>	Pral. Barcelona
	Sóc de l'Escala	<i>Miquel Tudela</i>	Conjunt. 4 cobles
1987	Vivint de records	<i>Lluís Albert</i>	Pral. Barcelona
	Trencatimons	<i>Francesc Camps</i>	Conjunt 4 cobles
	Germans Vilabré	<i>Enric Vilà</i>	Conjunt 4 cobles
1990	Per tu Quimeta	<i>Quimet Hostench</i>	Flama de Farners
1991	Sardanistes escalencs	<i>Quimet Hostench</i>	Marina
1992	Cançons de la padrina	<i>Lluís Albert</i>	Foment
	Rosaura	<i>Quimet Hostench</i>	Cadaqués
	S'estufadora	<i>Puig-Mañogil</i>	Cadaqués
1993	Grans amics	<i>Quimet Hostench</i>	Foment
	La sardana de l'avi	<i>Pere Bofill</i>	Cadaqués
1994	De la mateixa soca	<i>Lluís Albert</i>	Conjunt 3 cobles
	Jaume i Dolors	<i>Emili Juanals</i>	Costa Brava
1998	Oda a l'Escala	<i>Emili Juanals</i>	Conjunt 3 cobles
1999	Els escalencs Vilabré	<i>Emili Juanals</i>	Amoga

Av. Riells, 26-28
Tel. 972 77 31 91
Fax 972 77 34 04 17130 **L'ESCALA**

TALLERS RAMIÓ

TREBALLS DE FERRO I FORJA
Portals, reixes, baranes, ballestes, teles, etc.)
FUSTERIA D'ALUMINI I P.V.C.

TECHNAL
XARXA D'INSTAL·LADORS

C/ Riera, 47 - Tel. 972 77 06 64
17130 **L'ESCALA** (Girona)

Joan Palau
Pintor Joan Massanet, 74

**ELECTRICITAT - AIGUA
CALEFACCIÓ**

Telèfon: 972 77 18 05 - **L'ESCALA**

boutique

NELLENE

Maranges, 15 - Tel. 972 77 00 73 **L'ESCALA**
Monturiol, 2 - Tel. 972 50 16 70 **FIGUERES**

TITOGRAMA
VIDEOGRAMA

Avda. Girona, 49
Telèfon: 972 77 36 16
L'ESCALA

FUSTERIA
Esteve Ribas

C/ Riera, 50 - Tel. 972 77 05 37
17130 **L'ESCALA**

BALLS I DANSES A L'ESCALA DEL S. XVIII

Ara i avui, la gran majoria de joves es desinteressen de les sardanes i de gairebé totes les manifestacions de la cultura popular i tradicional. En canvi, per als escalencs de la segona meitat del s. XVIII els balls i danses de l'època, nascuts com a expressió dels sentiments, eren una de les fórmules més desitjades per escapar-se de la quotidianitat i de la duríssima vida laboral i gaudir de la festa. El XVIII fou per al Port de l'Escala un segle de transició i consolidació, entre un s. XVII que havia estat un període de tempteig i de formació i un s. XIX que esdevindria la seva època més daurada.

En primer lloc, contextualitzarem les danses i els balls escalencs de la segona meitat del s. XVIII. Amb la derrota el 1714 a la guerra de Successió, Catalunya es convertí en una simple província de la Monarquia espanyola i romangué endormiscada políticament i cultural durant tota la primera meitat de segle. Aquestes dècades foren per a l'Empordà l'època de major atuïment, de barbàrie i de lladronicí. En canvi, a cavall del cabotatge, de la pesca, del corall i de l'arròs, el Port de l'Escala va passar dels 390 habitants i 160 edificis el 1718 als 1.383 habitants i 500 edificis el 1787. Aquests factors socioeconòmics foren transcendents: l'Alfolí (1697), la Duana (1762) i la capitalitat (1766). I també: la desaparició de la pirateria (1775) i el comerç amb Amèrica (1778).

La plaça del Sòl d'en Saguer abans d'urbanitzar-se. Els escalencs del XVIII hi ballaven els contrapassos interpretats per una cobla de tres quartans. (Fotomuntatge a partir d'una fotografia de J. Esquirol i un gravat del s. XVIII)

El carrer, per als escalencs vuitcentistes, era una prolongació de la llar i el lloc de celebració de les festes anyals; seguint la moda del gust xinès, en les grans diades del darrer quart de segle alguns carrers s'adornaven a l'estil oriental. En les festes anyals es barrejaven les solemnitats religioses a l'aire lliure amb els divertiments profans. I és que en quedar molt abatut l'esperit popular de resultes de la repressió políticocultural que suscità el canvi de dinastia els escalencs no van trobar altre mitjà d'expansió i esbravament que la dansa.

Les danses populars de l'Empordà, d'orígens ancestrals mariners i rurals, s'havien mantingut en general gairebé inalterables fins a mitjan s. XVIII. A l'Escala coexistien les danses tradicionals (Contrapàs, Sardana...) i els ballets populars (ball de les Nyacres, la Farandola...) més sofisticats, alguns d'ells arribats d'altres regions europees; també va tenir efecte un arranjament de la Passió de Verges. Fou el 1780 quan el baró de Maldà visità l'Escala i en tornar a Albons va ser obsequiat amb alguns balls de la nostra contrada.

El programa de les festes anyals (Festa Major, Carnaval...) incloïa les "balles" a la plaça del Sòl d'en Sagner (contrapassos, sardanes, balls...) i les de la platja del port, al so d'una cobla ministril de tres quartans; tres músics tocant el flabioli i el tamborí, la tarota o tible i la cornamusa —o sac de gemecs o "criatura verda"—. A més, en algun casalot escalenc també s'estilaven els balls particulars o saraus (contradanses, minuets, xacones...). Normalment, tota ballada al Sòl d'en Sagner comprenia quatre contrapassos —el llarg, el curt, el percigola i el cerdà— i una sardana com a cloenda. En les diades extraordinàries les ballades s'iniciaven amb el ball de les Nyacres a la Platja o la Bolangera, segons l'ocasió, i en les celebracions molt especials era el ball dels Confits el que les tancava.

El Contrapàs, dansa principal durant molt de temps a l'Empordà, era d'origen religiós, llarg i solemne. Era una barreja de música, dansa i representació rudimentària, amb una lletra que narrava la passió de Crist. La seva complicada coreografia —els balladors, formant un semicercle, donaven la volta a la plaça— era dirigida per un capdancer.

Amb el nom de "sardana", des de temps immemorials es designaven a l'Empordà una gran varietat de danses, moltes d'elles vigents a mitjan XVIII. En coexistien tres grups, tot i que diferien molt entre ells. Mentre la sardana pròpia dels saraus o ballades de sales particulars derivada de la xacona —immoral i deshonest— s'extingí prohibida per les autoritats eclesiàstiques al llarg del XVIII, l'altra variant de la sardana —la curta—, que va anar coexistint amb el contrapàs i a la llarga donaria lloc a la sardana actual, esdevenia la cloenda de la ballada, com les corrandes ho eren del ballet o com el "galop" o el "toquen a córrer" constituïen també finals de ball de les festes carnavalesques del s. XIX. També, encara, una tercera accepció del mot "sardana", la que designava al s. XVIII qualsevol tipus de rotllana infantil ("La sardana de l'avellana/ pica de peus i balla de gana...").

Les sessions de ball al Port de l'Escala solien iniciar-se amb el ball de les Nyacres. Molt diferent de la resta de balls comuns, era patrimoni de les poblacions de la badia de Roses. El ballaven únicament les noies a la Platja, encara que posteriorment el ballarien noies i nois. Les nyacres, instrument de percussió a tall de castanyoles, marcaven el so ritmat del ball i acompanyaven la cobla ministril.

La Bolangera, una varietat del ball rodó, derivava de la Boulengère francesa i era d'origen antic. La versió que es ballava a la nostra població, normalment després del ball de les Nyacres, tenia la singularitat d'iniciar la corranda creuant una cama davant l'altra i de finalitzar-la aixecant totes sis balladores de la rotllana. Amb aquest nom també existia un joc-dansa de la mainada. Un dels balls més estimats i ballats pels escalencs del s. XVIII era la Farandola. Aquesta dansa, d'origen provençal i molt rítmica, era ballada per un gran nombre de parelles que, agafades de la mà, formaven llargues fileres i serpentejaven o ballaven en cercle, recorrent fins i tot alguns carrers de la població.

La fadrinalla pescadora ballava a hora fosca, interpretat per una cobla de tres quartans, l'originari d'Amèrica i provocatiu ball del Drac a la Platja. Consistia a formar els homes, mig nus, una llarga renglera agafats per la cintura amb el capdavanter intentant amb una atxa encesa cremar el manyoc de paper penjat del cul del darrer. La filera índia es movia i contorsionava per evitar el foc de manera –d'aquí el nom- que ho faria un drac. El Tio Fresco era un

El Ball del Drac ballat a hora fosca per la fadrinalla pescadora a la platja del port era molt representatiu d'aquella Escala vuitcentista (Dibuix: J. Amades).

ball similar al del Drac i també es ballava a la Platja. Els ballaires feien una llarga filera portant cadascun d'ells un ninot de paper enganxat al darrera alhora que anaven proveïts d'una teia o candela. Havien d'encendre el ninot del ballador més immediat i ensemes evitar, tot cantant "No me l'encendràs / el tio, tio, tio...", que li cremessin el seu.

Més que una dansa el ball dels Confits venia a ser una animada cercavila o desfilada, d'origen desconegut i aliena al Carnaval, que es dansava només en ocasions molt particulars. Aquest ball va anar evolucionant i variant la seva coreografia amb el temps, però la versió aquí relatada era la pròpia del s. XVIII a l'Escala. A la mateixa plaça homes i nois compraven en unes parades boses de confits empaperats com a pagament del dret a desfilat amb la promesa o favorita i a tall de munició. Recorrien la plaça i algun carrer adjacent, precedits i presidits pel ninot Janot, al ritme de la música i a través del passadís que formava el nombrós públic que era qui rebia l'impacte dels confits "obsequiats" per les parelles. Mitjançant una espècie de subhasta pública abans s'havien adjudicat les "mans de privilegi", o sia, quines parelles encapçalarien la desfilada. Com a cloenda del ball, tots, balladors i espectadors, es concentraven a la plaça on es lliuraven a l'esbojarrada "batalla del confit", tan agraïda per la mainada per qüestions òbvies.

Algunes d'aquestes danses desaparegueren a mitjan s. XIX i altres anaren subsistint adaptant-se als nous temps fins que a l'inici d'aquest segle també acabaren extingint-se. Però algunes d'elles han estat recuperades de l'oblit pels esbarts dansaires escalencs -1948 i 1976-. Ara, el record d'aquelles antiquíssimes festes del s. XVIII reviu en algunes diades especials. Aquest record, càlid i emotiu, ens fa presents els nostres avantpassats vuitcentistes com si els tinguéssim, vius i alegres, entre nosaltres.

LLUÍS COLOMEDA I SASTRE

- AMADES, J.: *Diccionari de la dansa, dels entremesos...*, vol. I. Barcelona, 1935.
- AMAT i de Cortada, R. d': *Miscel·lània de viatges*. Barcelona, 1880.
- CAPMANY, A.: *La sardana a Catalunya. Montaner i Simon*. Barcelona, 1948.
- GOLOBARDES, M.: *Fiestas y bailes Ampurdán XVIII*, AIEG II. Dip. Gir., 1947.
- MAINAR, J., ALBERT, Ll. i altres: *La sardana, vol. I i II*. Bruguera. Barna, 1970.
- NADAL, Ll. de B.: *Balls populars catalans*, Rev. Mus. Cat., 1. Barcelona, 1904.
- PELLA i Forgas, J.: *Historia del Ampurdán*. Tasso. Barcelona, 1883.

QUADRE DE COBLES DELS VINT-I-CINC APLECS

COBLES	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Total Actuacions	
Ciutat de Girona	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●								●	●	●				14	
Baix Empordà	●	●	●	●					●																	5	
Pral. del Llogregat	●							●																		2	
Barcelona		●																								1	
Girona		●																								1	
Els Montgrins			●																							1	
Pral. de la Garrotxa			●																							1	
La Selvatana				●					●			●														3	
Pral. d'Olot				●	●																					2	
Marina					●	●	●				●	●				●	●	●				●	●	●	●	●	13
Jovenivola					●	●	●																			3	
Amoga						●																	●	●		3	
Costa Brava							●	●	●	●									●							5	
Pral. del Rosselló								●																		1	
Pral. de Banyoles									●																	1	
Genisencà										●																1	
Pral. de Barcelona										●	●	●	●													4	
Vila de Blanes												●														1	
Pral. de la Bisbal													●	●	●											3	
Foment de la Sardana														●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	12
Flama de Farners														●	●											2	
Mediterrània																●										1	
Cadaqués																	●	●							●	3	
Empòrium																		●	●							2	
Marimunt																								●		1	

Scala Park

CAFETERIA - RESTAURANT
GELADERIA

Platja de Riells, 48
Tel. 972 77 07 57
L'ESCALA

carnisseria FERMÍ VILA

Carrer La Torre, 43
Telèfon: 972 77 14 02
17130 L'ESCALA

gràfiques canigó

tipografia i offset

c/ de la marca, 5
tel. i fax 972 50 89 97
17600 figueres

SNACK BAR GALAN

PLATS COMBINATS

Corriol de l'Usac
Telèfon: 972 77 01 40
L'ESCALA

ROSTISSERIA
KAN KILIS

Camí Ample, 1
Avda. Ave Maria, 1
Tel. 972 77 45 58
L'ESCALA

BAR EL PESCALL

25 anys al seu servei

Avda. Ave Maria - Tel. 972 77 02 66
L'ESCALA

CENT TRENTA ANIVERSARI

Si el passat dia 2 d'abril qualsevol escalenc s'hagués despertat de sobte i s'hagués trobat dins una sala completament fosca, al mateix temps que uns altaveus anaven anunciant sardanes i peces de concert de determinats autors i algú els hagués preguntat si sabien en quina població es trobaven, la resposta hauria estat: a l'Escala.

Doncs no. Es trobaven en una sala de Malgrat de Mar, bastants quilòmetres més al sud. Cosa que segurament li faria pensar que somiava. No era cap somni, era la sala de la societat malgratenca la Barretina i el motiu, la celebració d'un concert commemoratiu del 130è aniversari del naixement del músic i compositor escalenc Josep Vicens i Juli, el popular "Avi Xaxu" (17 de gener de 1870-19 d'abril de 1956).

El repertori estava integrat totalment per peces de concert i sardanes escrites per compositors de tres generacions de la família "Xaxu", Josep Vicens i Juli; Josep Vicens i Mornau i Josep Vicens i Busquets; pare, fill i nét.

La primera part començà amb la Cobla Mediterrània, sota la direcció de Josep Vicens i Busquets, que interpretà "Suite per a Cobla", de tres temps: preludi, romança i dansa; "Dos homenatges", sardana finalista del Premi Joaquim

Aplec de l'Escala, 1981. Josep Vicens i Busquets nét de l'Avi Xaxu en la inauguració del monument al seu avi

Serra 1980 i dedicada als seus pare i avi "Un obligat diferent" (Sardana de tenora), i la també sardana "Rondalles". Totes quatre obres originals del mateix director Josep Vicenç i Busquets. Continua, ja solament per la cobla, amb la sardana "La font d'En Gibert" i "Sant Pol de Mar". Totes dues escrites per Josep Vicenç i Mornau, amb les quals finalitzà la primera part.

Durant el descans tingué lloc l'acte d'homenatge amb unes paraules de l'Alcalde de la població, Conxita Campoy que entre altres observacions subratllà: "Fixeu-vos amb que portava els noms de Josep, Vicens i Juli, els dos últims eren cognom; però tots tres units portaven la força de tres persones". Féu entrega d'una placa commemorativa a Josep Vicens i Busquets.

La segona part, tota amb sardanes de l'Avi Xaxu, començà. Amb "Rondalles i cançons" per la cobla, seguida per "Carícies", aquesta cantada per la coral Aura, grup de recent formació, integrada totalment per noies, amb l'acompanyament d'acordió i guitarra per membres del grup d'havaneres. La Barretina. "La plaça del Firal", "Cantant per les muntanyes", "La roca del Cargol" i "Bona Festa" donaren punt final a l'actuació de la Cobla Mediterrània, que donà pas als membres cantaires de La Barretina amb l'estrena de la versió cantada de "Les noies de la costa", seguida d'una selecció recull de sardanes.

Aplec de l'Escala, 1981. Josep Vicens i Mornau, fill de l'Avi Xaxu en la inauguració del monument al seu pare.

Bonica festa a la qual donaren més realç amb la seva presència tres nés de l'homenatjat en Josep, resident a Barcelona; la Quimeta, de Malgrat, i l'Albert de l'Escala. També en representació de l'Agrupació Sardanista "Avi Xaxu" de l'Escala hi estaven presents en Carles Pous i en Jordi Casamort, tots acompanyats de familiars.

No és que pretengui donar lliçons als escalencs, però sí que crec que persones d'altres poblacions assistents a l'Aplec escalenc els pot interessar saber que el fet que Malgrat de Mar hagi organitzat el ressenyat homenatge es deu a una profunda vinculació de la família Xaxu a dita població.

Quan Josep Vicens i Juli tenia uns 50 anys, anà a viure a Malgrat de Mar, i una part de la seva producció musical la va escriure durant els 10 anys que hi va durar la seva estada.

Durant aquests anys anà component música, al mateix temps que s'anava guanyant l'estima dels malgratencs.

Malgrat va organitzar el primer Aplec de la Sardana el mes de juny del 1948, i l'any 1956 el va dedicar a l'Avi Xaxu (any de la seva mort). Hi varen ser programades quatre de les sardanes que havia escrit durant la seva estada a la vila: "Bona Festa", "Festa de poesia", "Carícies" i "La Segadora" (Aquesta última tocada de conjunt per les cobles Amoga, Barcelona i Principal de La Bisbal). Es dona la circumstància que aquell any va posar fi a la primera etapa dels Aplecs de Malgrat, que no es van tornar a celebrar fins al 1985, en què iniciaren una segona etapa, que encara dura.

A les sardanes abans anomenades, entre altres s'hi poden afegir "La Barretina", "Les noies de la costa", "La Plaça del Firal", títols en algunes d'elles que demostren que no oblidava l'Escala.

Un altre lligam amb Malgrat és el fet que Josep Vicens i Mornau també va ser uns dels seus veïns fins a la seva mort, i que hi continuen vivint descendents de la família.

Crec que tothom que va assistir al concert homenatge en va sortir plenament satisfet, i que cal felicitar els malgratencs per l'excel·lent idea de recordar qui durant una part de la seva vida va convida amb ells i al mateix temps hi va trobar moments per donar pas a la seva inspiració musical.

I els escalencs també es poden sentir satisfets que un 130è aniversari d'un dels seus més il·lustres fills de la vila sigui recordat a molts km de distància. Fets com aquests són dels que a través de la Sardana, s'agermanin encara més els pobles. Tant de bo fossin exemple per seguir sovint arreu.

Que l'Aplec d'enguany sigui ben reeixit.

JOSEP GENDRAU I XIFRÓ

Calonge, juny de 2000

Celler Restaurant

CA L'HEREU

*Varietats de carns a la brasa
Pa amb tomata i pernil
Vins naturals*

Platja dels Riells
Carretera de Barcelona, 2-4
Telèfon: 972 77 10 74
L'ESCALA

MAPFRE

Dolors Bofill

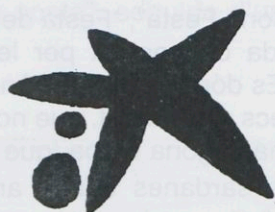
Telèfon i Fax 972 77 37 15
17130 L'ESCALA

HOTEL NIEVES MAR

(Restaurant Casa Nieves)

Passeig Marítim, 8
Tel. 972 77 03 00 - Fax 972 77 36 05
17130 L'ESCALA

"la Caixa"

CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONES
DE BARCELONA

nautivela[®]

Ctra. Oriols - L'Escala, Km 16
Tel. 972 78 83 64 - Fax 972 78 84 38
17137 VILADAMAT (Girona)
E-mail: nautivela@logiccontrol.es
www.5tems.com/nautivela

VACANCES L'ESCALA

Administració de Finques S.L. Unipersonal

**COMPRA-VENDA
LLOGUERS
ADMINISTRACIÓ DE COMUNITATS**

Avda. Riells, 14 - Apt. Correus, 5
Tel 972 77 09 74 - Fax 972 77 10 23
vacancesl.escala@gro.servicom.es
17130 L'ESCALA

TERRITORI I TOPONÍMIA

La publicació de les vies principals dels comtats d'Empúries i Peralada a l'obra col·lectiva *Catalunya Romànica*, volum VIII (Barcelona, 1989), pàgines 110 a 116, per Joan Badía, Benjamí Bofarull, Enric Carreras i M. D. Piñero, fou un primer pas per relligar els estudis sobre vies de comunicació, des de l'antiguitat a l'edat mitjana, amb l'organització del territori, des de la centuriació ortogonal romana fins als dominis feudals medievals, així com amb la toponímia i el paisatge (agricultura, bosc, poblament i sistemes naturals), que ara troba la continuïtat editorial en l'*Atles dels comtats d'Empúries i Peralada 780-991*), de l'historiador Jordi Bolòs i el cartògraf especialitzat Víctor Hurtado, gràcies a l'esforç de la casa Dalmau Editors, de Barcelona. Bolòs i Hurtado segueixen les aportacions metodològiques i algunes conclusions d'interpretació dels textos alt-medievals, que féu Della Hooke l'any 1985 en un estudi sobre l'antic reialme anglosaxó de Hwicce, situat a l'oest d'Anglaterra, titulat *The Anglo-Saxon landscape. The Kingdom of the Hwicce*.

Bolòs i Hurtado ha publicat també els atles comtals de Besalú i de Girona dins de la col·lecció "Atles dels comtats de la Catalunya carolíngia", un treball de documentació i cartografia iniciat fa molts anys. En el pròleg de l'*Atles del comtat de Girona (785-993)*, aquests autors afirmen que desitgen no fer només una història amb interès local, sinó realitzar un treball que pugui interessar a tota la comunitat d'historiadors que estudia l'Europa carolíngia, tot passejant per contrades en què podem identificar molts pobles alt-medievals, quasi totes

Les restes de l'església pre-romànica de Sant Julià, adossada al mas Sala, a Sant Mori.

les esglésies, nombrosos límits, alguns camins principals, gràcies a les realitats històriques del paisatge reflectides als mapes d'aquests atles alt-medievals. Amb una aproximació toponímica als documents conservats dels segles XII, IX i X.

L'actual territori de l'Alt i del Baix Empordà comprenia els comtats d'Empúries i Peralada, conjuntament amb una part dels comtats de Girona i de Besalú. En aquest sentit també és molt útil l'*Altes del comtat de Besalú (785-988)*.

Medi geogràfic i toponímia, límits, morfologia i relleu, clima i vegetació, història política i eclesiàstica, visigots, musulmans, conquesta carolíngia, dates, orografia, hidrografia, poblament, construccions i institucions religioses, construccions militars, tot això a partir de la documentació escrita alt-medieval: noms de coll de muntanya o pas, de cova, balma o espluga, de riu o riera, de font, d'estany, aiguamoll o zona inundable, de casa o casal, de mas, vilar "vil·la" "vicus", hostel, alberg ("pausata"), muralles, palau, sala, pont, ruïnes en aquells temps, far, monuments megalítics (arca), comunitats jueves, noms musulmans, església, església parroquial, ermites o ermitatges, eremitoris, priorat o cel·la,

*El monestir
de Sant Pere
de Roda
des de Santa Helena.*

monestir, canònica o col·legiata, catedral o seu episcopal, torre o guaita, castell o fortalesa.

També els topònims pre-romans, els creats en època romana, els de nom germànic o àrab, els d'interès històric, com també s'estudien les advocacions religioses (esglésies de l'antiguitat tardana, d'època visigòtica i d'origen gàl·lic).

Tampoc es deixa de banda l'economia alt-medieval, amb l'estudi del paisatge documentat i l'ús que tenia l'espai natural. Bosc, prats i pastures, reserva senyorial d'un bosc o d'unes pastures (forest, devesa), caça, ocells, pesca, apicultura, conreus (aprisió, rompuda o artiga, illa o zona agrícola irrigada, camps o conreus, horts, vinyes, olivets, arbres fruiters, llinar i cànem. Cal afegir-hi els molins, els canals o sèquies, els trulls o premses de vi ("torcularium") els forns, les fargues o "fàbrega", la fabricació de moles i les seques de moneda, junt a les activitats extractives de minerals o mines.

L'economia va lligada a les comunicacions: les vies d'origen romà o les vies amb nom propi, les vies o estrades, els ponts i els guals dels rius i de les rieres. També als dominis feudals: de monestir i canòn, els comtats i senyorials (episcopals, parroquials i d'altres institucions eclesiàstiques, de senyors feudals), amb el nom de cada senyor.

És necessari treballar en la configuració de la cartografia topomímica i històrica d'abans de l'Islam (època de domini visigòtic i antiguitat tardana o tardo-romana), a partir del treball de camp, les interpretacions etimològiques de la topomínia i els propis noms de lloc. A nivell del breu període islàmic als *pagus* d'Empúries i Peralada, no hi ha cap recull de dades, amb un salt que va dels visigots a la conquesta carolíngia de l'any 785. Llibres sobre l'estat de la qüestió de la Catalunya musulmana medieval, com el de Pere Balañà, *L'Islam a Catalunya (segles VIII-XII)*. i el que coordina Miquel Barceló: *Musulmans i Catalunya*, són el primer pas per poder entrar en aquest camp històric oblidat i desconegut a les comarques del nord-est de Catalunya, on solament tenim unes poques referències sobre els musulmans que hi havia en el decurs del segle VIII (una estela funerària musulmana a la muntanya de Roses, el vil·lar d'Abderrama a Calabuig, un nom propi a Vilamacolum l'any 913, els topònims Jafre i "la Mesquita" (Ventalló) i poca cosa més.

MIQUEL-DÍDAC PIÑERO I COSTA

(Centre d'Estudis Escalencs)

CONFECCIONS
GÉNERES DE PUNT

JUYNAR

Carrer de Gràcia, 6 - Tel. 972 77 07 47

Avda. Riells, 70 - Tel. 972 77 32 86

L'ESCALA

RESTAURANT SNACK-BAR

MAR I CEL

Avda. Riells, 50 - Tel. 972 77 17 51

HOSTAL -RESTAURANT

POGH

C/ Gràcia, 10 - Tel. 972 77 00 92

L'ESCALA

SUPERMERCAT

super**Avui**

Avda. Girona, 8

Telèfon: 972 77 06 46

L'ESCALA

Carnisseria

Llandrich

Carrer Santa Màxima, 15

Telèfon: 972 77 01 27

17130 L'ESCALA

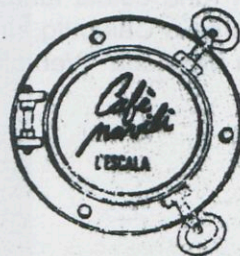
ALIMENTACIÓ

CARME

Carrer Picasso, 4

Telèfon: 972 77 07 33

L'ESCALA

Restaurant
ZONA CLUB NÀUTIC
Tel. 972 77 12 01

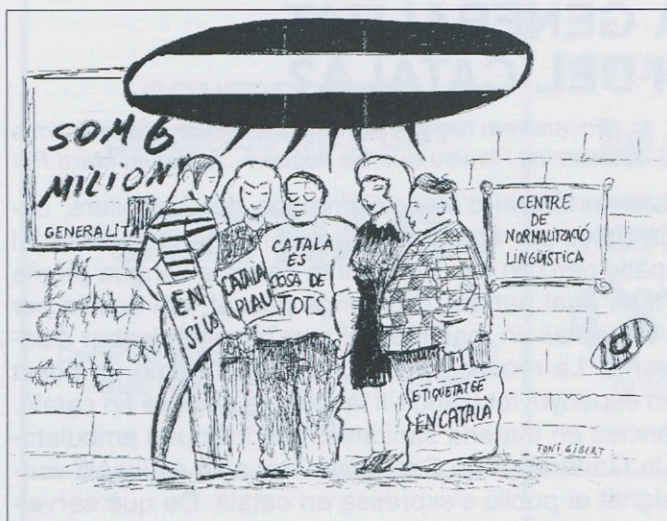
COMPLEIX LA GENERALITAT LA NOVA LLEI DEL CATALÀ?

"Encendrem torxes perquè aquells que vénen estimin els camins i la veu que els lleguem...", Miquel Martí Pol

M'arribo fins a l'ambulatori principal d'atenció primària de Granollers, oficialment Institut Català de la Salut, per agafar hora per al metge de la vista. El noi que m'atén és molt simpàtic però en cap moment fa servir la llengua pròpia de Catalunya, amb la qual li he anat parlant. Diumenge passat, em desvio per Mataró Oest amb l'objecte de visitar un malalt en el nou hospital acabat d'estrenar a la capital del Maresme. La recepcionista, una senyora amb un posat tibet, ens informa sempre en espanyol tot i dirigir-li la paraula sempre en català. Que jo sàpiga, les competències en matèria sanitària, que inclouen ambulatoris i hospitals, depenen de la Generalitat de Catalunya. Per això és insòlit verificar que ni el personal assignat al públic s'expressa en català. De què serveixen aleshores les disposicions sobre la normalització lingüística? Com pot ser que els mateixos treballadors autonòmics de l'executiu que ha creat la nova llei del català la ignorin amb tanta indiferència?

Unes setmanes abans m'havia rebut a Barcelona un càrrec important en temes educatius del Departament de Justícia i si fa no fa el mateix: malgrat que tothora jo vaig mantenir el diàleg en català, ell no va usar mai aquesta llengua. En algun moment, vaig notar que segurament se sentia incòmode per aquesta raó. I de seguida vaig pensar que no deu tenir el costum que els seus companys se li adrecin en català, tot i ser un cap sectorial de confiança del govern de Catalunya. Recordo també una dona amb responsabilitats d'inspecció en aquesta mateixa àrea d'ensenyament a Justícia que deia estimar-se més parlar en espanyol atès que arran dels seus estudis d'anglès en curs es feia embolics monumentals amb el català. Excuses de mal pagador! És inaudit que això ho puguin manifestar persones vinculades a la docència i amb sous fantàstics que desenvolupen la seva tasca a la seu central d'aquest departament! Si part dels càrrecs intermedis de la mateixa Generalitat tampoc l'empren, hi ha gaire interès entre els caps del nostre govern a fer normal el català a Catalunya? Qui creu realment en el respecte i en la resituació del català a casa seva? *"L'Institut Català de Cartografia està organitzant un congrés internacional a Barcelona on el català no existeix, només es fa en castellà i anglès"*, denunciava l'exconseller de cultura Max Canher dies enrere a la premsa.

Hi ha, per tant, funcionariat de la Generalitat que practica el monolingüisme espanyol, excepció feta del dia que s'examinen del nivell C de la Junta Permanent de Català o similar. En aquest monolingüisme espanyol hi van quedant dissolts els catalanoparlants que a la més mínima abandonen la llengua del seu país en el seu propi país. Vull dir, que en aquest sentit l'única normalització lingüística efectiva en certs àmbits de la Generalitat és la de la llengua espanyola.

Quan tanta normalització i nivell C de català serveix per passaport per expressar-se oficialment en espanyol.

En els exemples d'ús lingüístic exposats, poc que baden boca les autoritats catalanes, tot i que la nostra llengua no acaba de tirar endavant. "Amb el pretext de la tolerància ens tornem indulgents", assenyala la psicòloga Marie-france Hírigoyen com una tendència de la societat. El filòsof Norbert Bilbeny diu que tenim l'actitud d'un país perdedor i resignat davant l'hegemonia cultural d'altres nacions: "Per evitar susceptibilitats, per no passar per localistes i xovinistes, reculem més del que estaríem obligats". Hem perdut capacitat de resposta entorn la nostra autoestima? Estem sota els efectes d'un cloroform que ens reforma nacionalment?

La comoditat dels que gairebé mai no parlen català frena la recuperació d'aquesta llengua. I la permissivitat a favor del castellà en l'atenció pública dels serveis de la Generalitat ens emplaça vers la catàstrofe lingüística.

Els pobles que han sofert, entre els quals cal incloure el català, per raons identitàries, pateixen apatia i reaccions d'abandonament: "Fins al punt que avui dia la catalanitat està clarament desprestigiada", assenyala l'artista Carles Fontseré. Si bé Catalunya ha assolit un gruix important de competències de govern al llarg dels darrers 20 anys, el pujolisme no ha sabut infondre entre el personal transferit o incorporat per oposició una veritable estimació per tot allò que ens converteix en una nació europea tan digna com les altres.

"Si ja m'entenen en castellà, per què els haig de contestar en català?", em responia una senyora del servei d'informació de RENFE de Sants que moments abans havia atès en anglès a un nord-americà. Estem tan habituats a acceptar la presència de l'espanyol en la nostra quotidianitat ambiental que quan volem que el català tingui funcions normals a casa seva, com les pot tenir el txec a Txèquia, hi ha qui ho aprofita per posar el crit al cel.

QUIM GIBERT

NINGÚ NO ÉS PROFETA A LA SEVA TERRA?

“Ningú no és profeta a la seva terra” és una dita bastant en voga en el llenguatge col·loquial. Els qui l’heu aplicada en alguna ocasió l’hem considerada adient. Però si profunditzen en el seu significat potser ens adonarem que no l’hem utilitzada amb suficient raó.

A manera de pregunta el sentit d’aquest canvia així com la seva estructura sintàctica. Que se sigui o no “profeta” a la “terra” on s’ha nascut i viscut depèn d’una determinada valoració social, d’un nivell cultural i de l’apreciació envers la persona considerada com a tal (“profeta”).

Si aquesta persona reuneix unes peculiars aptituds, una intel·ligència normal, un caràcter complaent, uns sentiments elogiabls, etc., pot ser considerada de gran vàlua. No cal que el seu esperit sigui profètic, propi d’una ment privilegiada, sinó que pugui fer quelcom transcendental si se li presenta l’ocasió.

Ara bé, per poder constatar aquesta situació cal tenir en compte el següent dilema: que l’entorn social pròxim de la persona en qüestió faci prevaler els seus mèrits personals o que aquesta pugui ser valorada imparcialment fora del seu poble.

Aleshores sorgeix un dubte i la pregunta següent: Quina pot ser la millor opció? Davant d’aquesta incertesa penso que no es pot dir amb equitat que “ningú no és profeta a la seva terra” perquè a cada localitat, per petita que sigui, és possible de trobar-hi una persona apta que pugui demostrar, si se li brinda l’oportunitat, que de “profetes” n’hi ha, sols fa falta que se’ls ofereixi l’ocasió propícia per fer-se valer, circumstància que, malauradament, a vegades, no es dona i és una llàstima.

PILAR PELLICER, DE GISPERT

L’Escala, a 29 de març de 2000

PRISCO ELECTRÒNICA, S.L.

TELECOMUNICACIONS

- TELEDISTRIBUCIÓ
- SATÈL·LIT
- ANTENES COL·LECTIVES
- ELECTRÒNICA

C/ Ave Maria, 34 - 17130 L'ESCALA
e-mail:prisco@retemail.es

Tel. 972 77 18 59
Fax 972 77 31 17

Especialitats:

***Pizzes amb forn de llenya
carn i peix a la brasa***

C/ La Torre, 64 - Telèfon: 972 77 03 03
L'ESCALA

VIATGES

ESCALATOUR, S.L.

AGÈNCIA DE VIATGES, G.C. 85

AGÈNCIA DE VIATGES, G.C. 85

C/ Ave Maria, 26
17130 L'ESCALA
Tel 972 77 02 18 - 972 77 09 66
Fax 972 77 30 40

PEIXATERIA

XIFRA

C/ Sta. Màxima, 4 - Tel 972 77 01 45
Particular: 972 77 00 57
C/ Germans Masferrer, 17 - Tel. 972 77 00 57
L'ESCALA (Costa Brava)

**Joaquim
MasPOCH
Illa**

ELECTRICITAT I FONTANERIA

C/ Rusiñol, 7
Telèfon: 972 77 16 09
L'ESCALA

HOTEL RESTAURANT CAN CATALÀ

Plaça de les Escoles
Telèfon: 972 77 04 43
L'ESCALA

carrer Port, 48
17130 l'Escala (Alt Empordà)
Tel./fax 972 773 990

Miquel Moya
Decorador

La Casona
mobiliari i
regals

SARDANES A PLATJA

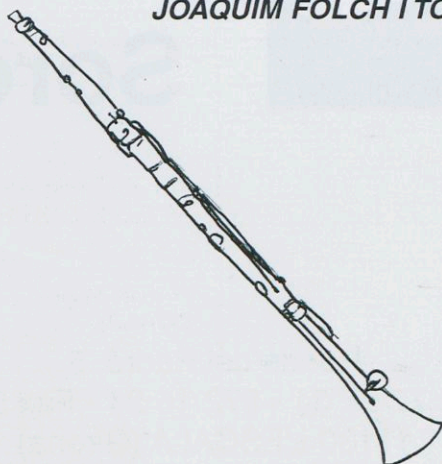
LA VEU DE LA TENORA

*Tenora sonora de joies de festa,
de to de llegenda, de càntics de gesta;
murmull de rondalla, cançò de bressol;
fum de llar que s'enfila a l'estrella;
lluïssor de ressons; cantarella
d'espurnes de lluna i esquitxos de sol.*

*Quan sospira ta veu camperola,
manyaga que vola,
carícia de so,
s'imagina en musica irisada
la terra estimada,
i els camins en fugades dreces
on passa voltada d'amors i fal·leres
l'eterna parella de vides en flor.*

*I en el rosa del cel de la tarda
la mula gallarda
que porta la núvia, i el seu seguiment,
es perfila en el blau de les serres llunyanes,
on sonen campanes
que es fonen al vent*

JOAQUIM FOLCH I TORRES

FORN
EL PILANET

Camps del Pilans
L'ESCALA

TELESTIL

SONORITZACIÓ - TV - VIDEO - HIFI
ANTENES - VIA SALÈL-LIT

Servei tècnic SONY I PIONEER
Distribuïdor oficial de SONY I PIONEER

C/ Joan Masanet, 74 - Tel 972 77 21 20
17130 L'ESCALA (Girona)

Sorea

Ronda del Padró, 5
Telèfon: 972 77 27 31 - 972 16 24 - Fax 972 77 27 31
17130 L'ESCALA (Girona)

LA NOSTRA BADIA

Molt encertat va ser el nom de COSTA BRAVA que un dia va donar a aquesta part del nostre litoral l'il·lustre viatger Ferran Agulló captivat per les seves excel·lències. Moltes són les poblacions, més grans i més petites, que formen part d'aquest indret tan conegut ja des de fa molts anys per gent de diversos països que hi ve a passar les vacances d'estiu, àvida de passar-s'ho bé.

Les poblacions de L'Escala, Roses i Castelló d'Empúries a les quals podríem afegir Sant Pere Pescador, integrants d'aquest conjunt, gaudeixen d'una meravellosa badia de les distingeix de les altres notablement. Tant és així, que enguany els ajuntaments respectius van decidir fer un front comú per tal de promoure-la, amb l'eslògan de "DESCOBRIU LA NOSTRA BADIA", no solament a ciutats importants del nostre país sinó també de l'estranger, una bona manera també de donar a conèixer les localitats que l'envolten alhora que aquest racó de mar que ens fou dotat per la Mare Naturalesa. Van participar-hi en un "stand", el qual recollia gran nombre de fotografies d'aquest bell paratge marítim altempordanès.

No és estrany que, segons ens diu la Història, en un temps ja molt remot, fos per estratègia, per a resguardar-se dels temporals amenaçadors d'un possible naufragi o per altres motius avui encara vigents, hi ancoressin nombroses naus comandades per competents marins i tripulants de diferents races i paï-

sos molts llunyans, homes bronzejats i bregats en la lluita contra elements de tota mena en el seu anar i venir pels mars de moltes parts del món.

No han estat pocs també els artistes del pinzell que han plasmat en els seus llenços o teles la imatge de la nostra badia, quadres els quals, amb la silueta d'una sortida o posta de sol, ornem les parets de moltes sales d'aquí i de l'estranger.

Si de dia és un plaer contemplar la nostra meravellosa badia, a la nit, sigui amb núvols o amb estrelles, es converteix en un molt interessant espectacle; hom es delecta amb la lluminositat que desprenen, allà, a la llunyania, els potents focus de dotzenes de petites i més grans embarcacions que s'han fet a la mar a la recerca del que haurà de ser per als seus tripulants, braus i colrats "llops de mar", el manteniment o supervivència d'ells i de llurs famílies.

El perfil geomètric en forma de cercle de la nostra badia, les seves aigües blaves que en el seu últim bleix moren al peu del sorral, tot això dóna una visió especial d'aquesta mena de joia que tenim a casa nostra. No és estrany, doncs, que en arribar l'estiu, les platges de l'Escala, de Roses, de Castelló i totes les de la nostra Costa Brava, pels seus magnífics hotels, restaurants i pels molts altres atractius de què compten llurs poblacions costaneres per fer plaent i agradable l'estada als seus visitants, es vegin envaïdes d'una immensa, multicolor i cosmopolita allau humana.

El proper dia 4 de juny, la vila de l'Escala, bressol de músics i compositors famosos com Albert Martí, Josep Vicens (l'avi Xaxu), Lluís Albert i altres mestres del pentagrama, celebrarà el seu XXV Aplec de la Sardana, enguany dedicat als escalencs absents, ja que aquesta acollidora i laboriosa vila no oblida cap dels seus fills que un dia en varen marxar per anar a la recerca de nous horitzons.

L'Aplec de la Sardana, que vindrà a ser com el preludi de l'estiu, ja força proper, tindrà lloc, com sol ser habitual, al Passeig de Lluís Albert pare de la insigne escriptora escalenca Caterina Albert qui, juntament amb les persones que hem anomenat suara, tan alt han posat i posen el nom d'aquesta població marinera altempordanesa.

JOSEP AUGÉ I CARRERAS
des de Castelló d'Empúries

LES CAMPANES DE L'ESCALA

“Sòria freda, la campana de la catedral toca la una”, així ho deia l'Antoni Machado per donar a conèixer la fredor de la temperatura no tenint ningú al costat i la nit sobre l'espatlla. “La xerradissa delirant de les campanes repicant a tot estrop, es feia sentir a una hora lluny”; aquesta vegada és Caterina Albert, la nostra Víctor Català: alè d'en mar, que estrop és paraula marinera. A la Campània, aquella regió italiana diuen que inventora de campanes, varen descobrir que certes aleacions amb forma feta de copa de beure al revés donaven una sonoritat solemne. “Cum-Panis” vol dir menjar el pa conjuntament, el que fa moltes vegades el toc de campana. La missió d'aquest enginy és avisar la gent, tenir-ne cura, com abans feia la torre de Montgó amb fum quan hi havia “moros a la costa”. Així ‘visió’ del fum i ‘soroll’ de campana són dos conceptes que amb ‘tele’ al davant, la paraula grega que vol dir llunyania, tenim telefonia i televisió, que juntes fan l'Internet, el sistema revolucionari que tenim per comunicació.

Hem pujat recentment dalt del campanar de l'Escala. No ha estat la primera vegada, ja hi havíem estat d'infant. Hem comprès la gran quantitat de cèn-

tims que cal gastar-hi per posar en ordre allò que ha fet malbé el temps i també els coloms que hi viuen. Hi ha una tona i mitja de guano, que vol dir els excrements de vint-i-cinc anys de deixar-hi anar els ocells de la pau. Si fóssim als anys quaranta, aquest magnífic adob ja hauria estat retirat i netejat el lloc de franc. El rellotge, també s'hauria d'arranjar, això ja seria més senzill. Pregonem perquè la plaça del davant no sigui dividida en dues porcions: plaça de l'Església i plaça de l'Ajuntament, sinó fer-ne una de grossa amb el nom de plaça del Poble, que és qui ha fet possible una i altra casa. Les campanes són un mitjà del poble per comunicar si hi ha un naixement, un matrimoni o una defunció a la carta: no és el mateix toc per un albat, un

Arxiu Municipal de l'Escala

home o una dona. El tritlleig i la crida al sometent eren dos tocs oposats; el primer anunciava el xalar i l'altre la desgràcia, ambdós en forma col·lectiva. Recordo la darrera vegada que es tocà a sometent. Fou l'any 1962, quan el foc de Sobrestany. Alguns digueren, "que es cremi tot". Era massa recent el record de quan no ens hi deixaven anar, o ens requisaven la llenya i les eines. Tot i així vàrem salvar una dona, però tampoc en volguérem la medalla. Eren altres temps.

Dalt del campanar hi ha la campana grossa i la campana petita, posades l'una damunt l'altra. Una inscripció, de l'any 1821, hi devia ser després de Napoleó i la Guerra del Francès, i de la mania de fer servir les campanes per canons. Per tornar a voler campanes calia posar diners sobre la taula, i qui n'eren promotors? Un Francesc Saguer, el de la plaça del Sòl d'en Saguer, i en Jaume Manegat, aquell que va comprar "l'hort d'en Manegat". Un document de l'any 1825 parla del procés de la formació de la plaça, una documentació on diu "que l'Ajuntament acompleixi la seva paraula". Es tractava d'una donació condicional, que vol dir donar a canvi. En Saguer donava la plaça i a canvi volia una barraca per vendre peix al mig. Aquesta petita argumentació va fer dir sí i va fer dir no. Setanta anys va durar la cantarella i va passar al final el que podia esdevenir un "suspense" diferent al que creu la gent, no d'acord amb el que és públic i notori: escoltin, que ho diu el document de 1825. Si parlem d'en Jaume Manegat, personatge de l'Escala, casa pairal al carrer del Port, 37, on hi ha la fleca d'en Jou. En Felip Ignasi de Miquel i de Blondel va acomplir el que havia promès la seva mare, la Genoveva, una superfície molt grossa, del carrer Perris al Codolar. Més tard l'atomització de la propietat, els Serrats, aquells Manegat tingueren noies, els Puig, Callol, Sastre, gendres esdevinguts. Saguer i Manegat, dues persones de bé d'aquells temps.

Els dies de les festes dites 'anyals', mentre les campanes tritllejaven, les dones a les cases arranjaven la manduca. Bo és recordar en Josep Pla, qui explicava que anant amb el seu amic, en Rafel Ramis, pels carrers de l'Escala, feien servir el nas tot comentant "aquest sofregit que sentim la sèpia estofada, el rostit o el xai que sembla cap de be, quina olor més reeixida!, les gambes i escamarlans, els brous anunciaven a curta distància esdeveniments de xalar". Josep Pla comentava que sentir de lluny les campanes i de prop la flaire de bon tiberi donava una sensació integral, despertava l'esperit, eixamplava, com si un es trobés més gran. Que si les campanes anuncien el bo i el dolent, també s'advertia que si algú massa fort ensumava, era el "put a cremat". Les flaires són també per comunicar, porten una memòria. Recordem al cremar peus dels cavalls al ferrar, el 'tuf' de la Platja d'aquells temps, diferent sentir de nas. Que les dones tampoc portaven massa perfum, en tot cas les serioses. Comprenen que són d'altres temps, sempre els sentits han servit per comunicar.

JOAN RIERA I ARNAY

CANTEM PEL BARCELONA

Al C. de F. Barcelona en les seves Noces d'Or

Música del mestre Lluís Albert

Aliró, aliró, aliró, aliró, aliró!

En els camps
de futbol
fa molts anys ja s'hi sentia,
tremolós,
fervorós,
com un himne triomfant,
un vell cant
corejat
per mil veus amb alegria:
Aliró! Aliró!
Es el Barça el campió!

LLARGS

Tot català de cor
de seguit l'admira:
de Barcelona el nom
arreu ha portat;
i és ell qui conseguí
aquest gran miracle:
al seu conjur potent
l'Esport fa són creixement.
No sols futbol
és el seu fort: en tot esport
el Blau i Grana és el millor;
ben entrenats
els seus atletes
van guanyant
any darrera any els campionats

Fermament tots creiem
que el gran Club del Barcelona
noblement i amb raó
seguirà essent vencedor!
No podem oblidar,
recordem encara,
per a sempre enaltir
les glòries d'ahir;
que són les que han portat
la puixança d'ara,
i sempre amb nous llorers
pels vells farem reverdir.

No oblideu l'afició!
Jugadors!
Feu que sempre
després del partit
puguem dir amb emoció:
El Barça campió!

J. PUIG I SERRA

@ula

C/ Russinyol, 13
17130 L'ESCALA
Telèfon: 972 77 65 89 - 972 77 16 48

6 Germans
RIBAS MOLINA s.c.

**ELECTRICITAT - FONTANERIA
CALEFACCIÓ - GAS**

Av. de Girona, 6 i Rubens, 2
Telèfon: 972 77 06 55
17130 L'ESCALA (Girona)

Caixa de Girona

Dermofarmàcia
Fórmules maglstrals
Centre d'Espècífics
Homeopatia
Ortopèdia

Pintor Joan Massanet, 4
Telèfon: 972 77 15 75 - **L'ESCALA**

F U S T E R I A

Geli.

TOT EN FUSTA
C/ Closa d'en Llop, 3
Tel/Fax 972 77 03 47
17130 **L'ESCALA**

I.T.P.

promocions immobiliàries

Passeig Marítim
Telèfon: 972 77 12 50
Fax 972 77 10 44
L'ESCALA

GLOBALITZACIÓ

La paraula que està de moda en els últims temps és 'globalització'. Tots hem sentit frases com "pensa globalment actua localment" o d'altres similars. Intentar explicar el que realment és la globalització és a tots efectes difícil d'explicar i crec, tot i que és una opinió molt personal, que molts dels que es posen aquesta paraula a la boca no entenen el que realment vol dir el terme.

Globalització és sinònim d'unificació, el que ve a representar que cada dia el món és més petit. Quan parlo que el món és més petit no em vull referir a un decreixement de les seves dimensions, sinó més aviat jo diria que tenim qualsevol racó del món més a prop i és indiscutible que les cultures, àdhuc les més remotes, han arribat en els últims anys fins i tot en un poble petit com és l'Escala. Parlar del Dalai Lama, dels problemes de les cultures sudamericanes o del forat de la capa d'ozó, independentment del que ens ofereix la premsa més o menys mediatitzada, és avui una realitat. Moltes vegades aquestes notícies es podem conèixer de primera mà explicades pels mateixos interessats tot i que sí, és veritat, tothom té la seva veritat però per això s'ha de contrastar.

No cal, d'altra banda, oblidar que les noves tecnologies també han portat mals com "descobriments" de pedofília a la xarxa o el trencament de la humanitat en persones que no han tingut escrúpols per vendre-les. Sí, evidentment, que tots aquests fets són reals però no hem d'oblidar els primers molt més importants a l'acostar-nos tot el món en un de sol.

Pensant en un futur no a llarg termini pot representar que les cultures s'universalitzin i no és forassenyat pensar que un ball semblant a la sardana es pugui ballar en zones com Nova Zelanda com també podria ser que nosaltres ens trobéssim jugant amb un boomerang. Evidentment, la universalització cultural tindrà detractors i admiradors. Com en totes les èpoques de canvis, els detractors intentaran defensar una realitat que se'ls escapa de les mans perquè les coses evolucionen i l'evolució no implica necessàriament una cosa negativa sinó que jo diria que més aviat més al contrari, pensem positivament.

Què hauria passat si el mestre Pep Ventura no hagués creat la sardana llarga tal com s'entén actualment? O si a Darwin no li hagués picat la curiositat de buscar d'on venia l'home?

D'exemples, en trobem molts avui en dia que les notícies són constants. Potser el mal principal seria aquest assumir la quantitat d'informació a què podem accedir instantàniament. M'adhereixo en molts casos en un gran llibre de Pio Baroja anomenat "El arbol de la ciencia" on resumidament s'explica que la gent sense coneixements sol viure més feliç que la que té necessitat de coneixement, perquè mai podem abastar tot el coneixement de tot ni en tot, però en tot cas animo als lectors d'aquest modest escrit que prefereixin viure en la infelicitat que dóna la cultura i l'ànsia de coneixement. Des d'aquí també us animo a evolucionar amb el futur i les novetats que aquest ens depari sense caure en els fonamentalismes.

M. LLANDRICH

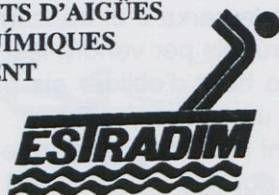
Carnisseria i Xarcuteria
J. Pagès

Avda. Girona, 56 - Tel. 972 77 21 81
L'ESCALA

FINQUES
GUANTER
API

Avgda. Ave Maria 18 - ☎ 972 77 02 72
Avgda. Riells, 46 - ☎ 972 77 00 40
17130 L'ESCALA

PISCINES GUNITADES
SERVEI TÈCNIC
TRACTAMENTS D'AIGÜES
ANÀLISIS QUÍMIQUES
MANTENIMENT

Avinguda Girona, 76
Tels. 972 77 28 34
972 77 21 99
Fax 972 77 21 99
17130 L'ESCALA

BALLESTA
CALÇATS

Enric Serra, 9
17130 L'ESCALA (GIRONA)
Tel. 972 77 02 53

Fincas
BALLESTA API

SERVEIS IMMOBILIARIS
LLOGUER I VENDA
ASSEGURANCES
ADMINISTRACIONS

Av. Riells, 46 A Tel. 972 77 01 04
Apart. (B.P.) 125 Tel. 972 77 01 88
17130 L'ESCALA Fax 972 77 06 77

Núria Grau i Palau

Llicenciada en dret - gestor administratiu
núm. col·legiaada 1.859

Jordi Isern i Colomeda
Advocat

Assessoria Jurídica
Fiscal i Laboral - Assegurances

C/Sant Pere, 53 - baixos
Tel. 972 77 46 39
17130 L'ESCALA (Girona)

ANUNCI OPORTU

M. Sureda
1948

Montserrat Sureda
Perspectiva de la Clota, amb Montgó al fons, des del passeig del Mar, any 1948.

Rafel i Angelina

el Roser
RESTAURANTS

Hostal EL ROSER

Carrer Església, 7

Tel. 972 77 02 19

17130 L'ESCALA (Costa Brava) - Girona

Menú diari de mercat i d'autor, també tenim un menú especial de 2.800 ptes. de plats de la Carta. - Menú de mariscada, 6.500 ptes. per persona.

KIROS

MASSATGE HUMANÍSTIC
I PREVENCIÓ DE SALUT

Tel. **972 77 00 09** (contestador automàtic)

972 77 01 20 (per demanar hores i per a urgències)

✓ Closa d'en Llop, 7 - 17130 L'ESCALA - Alt Empordà (Girona)

www.palhi.es/kiros

KIROS

La cadena

FERRETERIA CLOS

Bricolatge

Closa d'en Llop, 7

17130 L'ESCALA (Girona)

Tel. 972 77 01 20

La cadena

ANUNCI OPORTÚ

“Parli la seva pròpia llengua amb accent important”. Vaig llegir aquest eslògan en una revista i haig de reconèixer que em va robar el cor. Veuràs, sóc una persona casada amb les limitacions que això comporta i sé que a hores d'ara si em poso a estudiar un idioma és temps perdut, perquè entre altres coses hi hauria de dedicar molt temps (del qual no dispo) i esforç (en el supòsit que tingués grans dosis de voluntat, com m'ho faria si no tinc temps?) Vaja, que de la manera que tinc plantejada la vida, un cop passats els trenta, em puc proposar d'estudiar seriosament? Jo diria que no. Ja sabeu, les preocupacions latents i continuades: primerament les despeses fixes que pot arribar a haver-hi en una casa i seguidament els imprevistos. Si a això hi sumes els ensurts de la dona; si no són naps són cols: els nens, els sentiments i les percepcions. Sí, s'ha de reconèixer que les dones tenen una altra mena de sensibilitat; les seves prioritats no són ni de bon tros les nostres. Arribo a casa i ja li ho noto a la cara: avui hi haurà marro! Que aquest matí me n'he anat sense fer-te el petó de costum? És que estava distret perquè haig de presentar uns informes de la venda de finques del primer semestre del 1999. Quina importància pot tenir que li faci o no un petó, quan entremig hi ha una cosa summament seriosa que em manté tota la concentració del món? És només qüestió de dies. Mentre tingui això al cap no puc estar per res, però resulta que ella em critica aquest tarannà meu, em diu que si fes el mateix on irien els nens, que menjaríem, potser? En fi, em fa la guitza! Ho tinc comprovadíssim, mentre tingui una cosa urgent al cap o estigui amb un assumpte entre mans, perdo el món de vista. En canvi ella, pot estar fent el dinar, canviant la menuda, preparant un informe d'avaluació per a la feina, i més tard, un cop té un moment de relativa calma (cosa ben elàstica la de la tranquil·litat, es prepara unes assignatures de sociologia per la universitat a distància. Haig de reconèixer que no sé com s'ho fa, però se'n surt. Així que ara que veig aquest anunci a la revista “Parli la seva pròpia llengua amb accent important” em dic que és la meva gran oportunitat, per què no? El francès es una llengua que sempre m'ha cridat l'atenció; el trobo pausat, amb una entonació musical acceptable per a la meva teatralitat. Haig de reconèixer que sobretot m'agrada quan posen la boqueta de pinyó per dir: oui, non; en fi, mentre parlen no deixen de jugar amb els llavis, deixant poca obertura o els posen definitivament oclusius. Ja m'hi veig parlant, i crec que ho faré bé. Quan ho sàpiga la dona estarà contenta i li ho penso dir tan bon punt arribi a casa. “Parli la seva pròpia llengua amb accent important”, m'agrada! Bé, primer de tot, però, em trauré del cim tota aquesta feina de l'informe semestral de vendes i un cop hagi enllestit, m'apuntaré. Potser... a la primeria de l'any 2001 serà de bon començar...?

ASSUMPCIÓ COSTALS I PUIG

**MÀQUINES RECREATIVES TIPUS B - VÍDEO JOCS - PIN.BALLS
BILLARS AMERICANS - ATRACCIONS**

Closa d'en Llop, s/n - Tel 972 77 05 12 - Fax 972 77 25 73 - Tèlex 57356
17130 L'ESCALA (Girona)

*Aprofiti els avantatges d'operar amb un dels grups
financers més grans del món*

Oficina a l'Escala

Carrer del Port, 25

17130 L'ESCALA (Girona)

Tel. 972 77 00 78 - Fax 972 77 28 62

Deutsche Bank

**AMB TOTA
LA CONFIANÇA DEL MÓN**

L'ÚLTIM ADÉU

Enguany permeteu-me, si us plau, que la meva col·laboració al llibre del XXV APLEC DE LA SARDANA DE L'ESCALA sigui per dedicar un record als compositors i instrumentistes de sardanes que ens han deixat d'ençà de l'últim aplec, celebrat l'any passat. No pretenc pas fer un treball biogràfic de cada un d'ells, cosa que farien, sens dubte, estudiosos de la sardana i de la cobla com ROBERT ROQUÉ o el mestre LLUÍS ALBERT. Els meus coneixements no arriben a tant. A l'únic que aspiro és a això: fer-ne un petit record.

Tota la meva vida que les belles arts m'han plagut molt, particularment la música (encara que no conec ni una nota), però l'afició va fer que en la meva joventut em conegués tots els músics que amenitzaven les festes majors dels nostres pobles. En el transcurs d'aquest últim any, malauradament, sovint m'he hagut de recordar de molts per motiu de la seva defunció. Aquesta és la causa que m'ha empès i dictat el present escrit.

Manuel Saderra i Puigferrer. 1989

Els anomenaré sense cap ordre preestablert i, si m'oblido d'algun, perdoneu-me'n. Començaré pel més recent, MANEL SADERRA I PUIGFERRER. Entre les moltes sardanes que va compondre, és autor d'una amb el títol de l'encapçalament que dedicà al seu amic periodista, bibliògraf i crític d'art, EUGENI MOLERO amb motiu del seu òbit. Sardana que les tres cobles més emblemàtiques de l'Empordà i la Selva, presents a l'enterrament de Manel Saderra interpretaren dedicant-la al mateix compositor, i, si em permeteu, és amb el mateix sentit que jo dedico el títol a tots els que aquí rememoro.

Deixeu-me dir que l'Eugeni Molero era amic de tots els músics i aquesta no és l'única sardana que li fou dedicada. L'any, 1978, en el III Aplec de l'Escala, li'n van dedicar una d'estrena, obligada de dos fiscorns, titulada ESTIMAT

AMIC, de la qual foren autors els fiscornaires en aquell moment de la cobla BAIX EMPORDÀ: ENRIC VILÀ, que justament aquell dia no la va poder interpretar per haver sofert un infart (sortosament encara és viu, si bé l'home, ja molt vellet està internat a un geriàtric de Lloret de Mar si les meves notícies són certes) i en JOAQUIM FERRER, 'QUIM GIL' (traspassat el 26/9/96). En aquella ocasió els fiscornaires de els altres dues cobles que amenitzaven l'aplec, l'actual ANTONI GINER dels MONTGRINS i el 'MORENO' de la CIUTAT DE GIRONA, es van oferir a en Quim per acompanyar-lo substituint l'Enric Vilà en la interpretació de ESTIMAT AMIC. En Quim va triar el dels Montgrins perquè aleshores era un noi jove i així no va haver de fer treballar tant al 'Moreno', que, si bé era de tota confiança, també era molt entrat en anys. Ells no l'havien assajat mai junts, però, en finalitzar, es van abraçar felicitant-se reciprocament per com havia quedat de bé la interpretació.

Perdoneu si m'he desviat de la narració sobre el mestre Saderra per explicar aquesta anècdota, tot i no tenir res a veure-hi, però l'he inserida per oportunitat.

El dia 7 de març d'enguany, per mitjà de la premsa, m'assabento de la mort del mestre i compositor Manel SADERRA. Tenia 91 anys. Són una bona colla,

Els germans Molero i Olivella amb la seva mare, Montse, i en Manel i la Fausta als paratges de Sant Nicolau camí de Rocacorba, el 26 d'agost de 1984, pocs dies pesprés de la mort del pare, Eugeni Molero.

però és que jo també en fa una colla que el vaig conèixer. Jo tindria aproximadament 15 anys i ell tocava la trompeta en aquella formació de grat record, BOLERO que, en aquell moment, ni tan sols tocava sardanes. Era un home senzill, baixet, modest, millor dit, salvant la diferència obligada per una edat tan avançada, consistent sobretot en el color del cabell (aleshores ja el tenia gris), era igual que en els últims temps.

A Manel Saderra el vaig seguir veient en diferents circumstàncies. El recordo: a l'enterrament de VICENÇ BOU, un dia de festa a la tarda; a l'Escala; a Banyoles, passejant vora l'estany; en diferents ocasions, a Figueres i a Girona quan s'hi feien concerts de sardanes i ell, ja vellet, pujava a l'escenari a dirigir la cobla si en tocaven una de seva.

Fa dos anys, al XXIII Aplec de la Sardana de l'Escala, tinguérem la satisfacció de veure-hi assistir al mestre LLUÍS COTXO, a qui fou dedicat. Aproximadament un any més tard també ens va deixar.

Em sembla que era el final d'agost de l'any passat, que també se n'anava el compositor i flabiolaire LLUÍS BUSCARONS.

JOSEP PUIG, el MORENO, de qui acabo de parlar fa un moment, i segons els entesos un dels millors fiscornaires que han desfilat per les nostres places, també ha mort recentment.

Dos dies després de l'enterrament d'en Saderra, els diaris donaven notícia de la mort del mestre de tenora JOAN CASADEMUNT PUIG. Aquest encara era foça jove: 60 anys. he de dir que, almenys pel nom, no tenia el plaer de conèixer-lo, ja que es veu que els seus primers anys en actiu ho foren a cobles de Barcelona i quan va començar a formar part de les de la nostra contrada, jo ja no em fixava tant en les formacions musicals, perquè les ocupacions pròpies de la meva feina m'absorbien completament.

I, encara que sigui un cas diferent, ja que per a ell la música era un "hobby" i no tenia cap relació amb la cobla, permeteu-me també que inclogui un record a l'amistat que m'unia, tant a ell com a la seva família, al que fou tants anys violoncel·lista de l'ORQUESTRA DE CAMBRA DE GIRONA, JOSEP SERRA CASTELLÓ, traspasat també al principi d'aquest any 2000.

M'acomio amb un agraïment a tots aquests mestres pels moments de plaer que amb la seva música em van deparar, i ho aprofito per manifestar el meu condol a les famílies respectives.

Malgrat el sentit necrològic d'aquest escrit, motivat per uns sentiments d'enyorança i record, el meu caràcter festiu es disposa a celebrar el nostre XXV Aplec de la Sardana de l'Escala desitjant a tothom que vulgui honrar-nos amb la seva presència i, sobretot, als escalencs absents: Bon Aplec i que gaudeixin de les sardanes.

V.LL.

(escalenc d'adopció)

ANXOVES DE L'ESCALA
CASA BORDAS S.L.
FILL DE J. CALLOL I SERRATS
SALAONS SOLES
ANXOVES EL XILLU

BancSabadell

Estudi fotogràfic

NOVA PHOTO

PELL - PIEL - CUIR - LEATHER

NOVA ADREÇA: C/ Del Mig, 5 - L'ESCALA
Telèfon / Fax 972 77 44 81

SARDANES A PLATJA

ELS MÚSICS

*Hi ha (n) els músics com forces que bufen,
amb els ulls enaiguats en el cant.*

*Els cabells sota el vent s'estarrufen
i amb el peu, a compàs van comptant.*

*Angelots amb les galtes inflades,
que amb les ales que els fan les cançons,
s'encimbellen damunt les gentades
i les bufen amb vent d'il·lusions.*

*Grans ocells d'una rara natura,
l'instrument és el bec dels seus cants.
Tanquen i obren la tecla a mesura
i amb lleu jogueineu de les mans.*

*I amb les gralles enlaire descriuen,
al damunt de la tarda que cau,
unes corbes de notes que escriuen
la música damunt del cel blau.*

*Quan a dalt apareix una estrella,
com astròlegs la fiten sonant:
"La sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan!"*

JOAQUIM FOLCH I TORRES

Cafè del Mar

L'Escala

La Platja

ELECTRICITAT - AIGUA - GAS
CALEFACCIÓ - AUTOMATISMES
RECS PER ASPERSIÓ
AIRE CONDICIONAT

Instal·lacions

Josep Alech

C/ Romans, 21 - Telèfon 972 50 33 84
17600 FIGUERES

MASTER
CADENA

Lindan

Electrodomèstics

ALARMES - ANTENES - INTERIORS
REPARACIÓ D'ELECTRODOMÈSTICS

Plaça Rei Martí, 8
Tel. 972 77 04 90 - Fax 972 77 03 35
17130 L'ESCALA

Pintura i Decoració

Lluís Romero Bruguera

C/ Gregal, 26
Telèfon: 972 77 32 21
17130 L'ESCALA
(Girona)

CREUERS
MARE NOSTRUM

excursions marítimes
costa brava

CASA FEIXAS

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES - SANITARIS I
CALEFACCIÓ - FERRETERIA
ELECTRODOMÈSTICS - ARTICLES PER A REGAL

Plaça Víctor Català, 17
Tel. 972 77 01 99
L'ESCALA

—El nostre sincer agraïment a tots els qui han col·laborat en aquest butlletí, puix que gràcies a ells s'ha pogut portar a feiç terme.

NOTES:

La Comissió Organitzadora es reserva el dret d'alterar aquest programa si causes imprevistes l'obliguessin a fer-ho.

Edita: CER L'ESCALA
Portada: F. X. Vilà-Mitjà
(900 exemplars)
Dip. Legal: GI-593/00
Imprimeix: Gràf. Canigó. Figueres

Caixa de Sabadell

Index

- 1 Salutació **Junta del CER**
- 3 Pubilla de la sardana
- 5 Convit de l'alcalde **Josep M. Guinart**
- 7 Referència del I Aplec de la sardana, 1976
- 9 Referència de la Diada dedicada a l'Escalenc Absent, Aplec de 1980
- 11 L'escalenc absent (bis) **J. Vicens i Mension**
- 13 Pubilles de la sardana
- 15 Sardanes a l'Escala **Joan Barceló**
- 19 Escalencs absents **Pilar Pellicer**
- 21 La vila dels meus amors **Joan Ballesta, Calafat**
- 23 La història del 1976 a l'Escala **Ricard Guanter**
- 29 La sardana i els poetes **F. Sala i Balaguer**
- 31 En record d'en Quim Ballesta **Josep Vilabrú**
- 39 Passejant vora la mar **Pere Juhé**
- 41 Juli Garreta i la seva sardana 'Juny' **Emili Casademont**
- 45 La sardana **Ma. Àngels Vayreda**
- 47 25 anys d'Aplec escalenc de la sardana **Joaquim Armengol**
- 49 Aplecs dedicats
- 51 Programa
- 55 Relació de sardanes estrenades als aplecs de l'Escala, del 1976 al 2000
- 59 Balls i danses a l'Escala del segle XVIII **Lluís Colomeda**
- 63 Cobles que han actuat als aplecs de l'Escala
- 65 Cent trenta aniversari **Josep Gendrau**
- 69 Territori i toponímia **Miquel Dídac Piñero**
- 73 Compleix la Generalitat la nova Llei del Català? **Quim Gibert**
- 75 Ningú no és profeta a la seva terra? **Pilar Pellicer**
- 77 La veu de la tenora **Joaquim Folch i Torres**
- 79 La nostra badia **Josep Augé**
- 81 Les campanes de l'Escala **Joan Riera**
- 82 Cantem pel Barcelona **J. Puig i Serra**
- 83 Globalització **Mayte Llandrich**
- 87 Dibuix. Perspectiva de la Clota **Montserrat Sureda**
- 98 Anunci oportú **Assumpció Costals**
- 91 L'últim adéu **V. LI. (escalenc d'adopció)**
- 92 Els músics **Joaquim Folch i Torres**

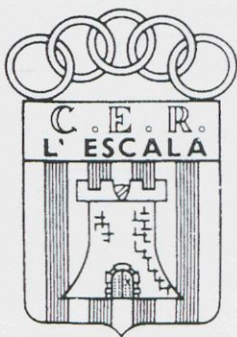
Reg. 35.536

Sign. CL 394.3 (467.1 Em + L'Escala)

(06)
Apl

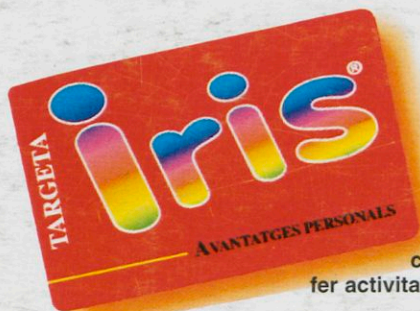
*Plat de la Sardana de Paterna,
del segle XIV,
conservat al Museu de la
Ceràmica, de Barcelona.*

EXCLÒS DE PRÉSTEC

Us desitgem
un bon Aplec

MAXIM
L'ESCALA

La Targeta Iris obre un món de possibilitats als clients de Supeco i Maxim, gràcies als punts que permeten obtenir regals i als avantatges especials, com ara descomptes per viatjar, per fer activitats familiars, per passar-ho bé...

CL
(4
L'ES
(00